

Dit blad ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Cafés en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang”

Bericht door Kolonel E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR. HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
 RICHTINGSDIENST TEL. 14519. POSTGIRO 14574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD
 HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. - TELEFOON 14519. - POSTGIRO 14574

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederl. tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 14519. Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenw. te SOEMENEP (Madoera) Mr. K. FAUSER Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20 Tel. Interc. 11987*. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN

moeten worden geadresseerd en gezonden aan de Redactie,

HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.

Wa. Wed. A. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigaretenfabrieken-BEST (N.-Br.), Holland

GENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door onze sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en dat wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan particulieren of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het gebrachte aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Al onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de kosten, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker goede komen, bedragen voor Holland 25 à 30 %. Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rokers in Ned.-Indië, daar het alleen Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), die ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeeren. Door Uwe benoemde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabriekaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden.

Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventuele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4. WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

Brandstoffenhandel

Fa. J. H. KRUL Jr.

veen en Bloemendaal. Tel. 1617 en 22012

MA BRANDSTOFFEN. CONCURR. PRIJZEN

beste adres v. Centrale Verwarming

Brillen :: Pincenez
 Kijkers

Foto Projectie

L. Jansstr. 27 Holleverancier Utrecht

Miss P. W. HIELE

VRAAGT SCHOLTEN'S

FRIJZEND BAKMEEL

MAIZENA PUDDING
 AARD.MEEL EN SAGO

FABRIEK VAN MEELPRODUCTEN
 B. SCHOLTEN, AMSTERDAM
 BROUWERSGRACHT 288 TEL. 47637.

L. DEBIJE : DEN HAAG

Marstraat 171 A en B Telefoon 35391

IJzerwaren, Gereedschappen

voor Vaklieden - Amateurs
 zending naar de Tropen onder garantie

VAN SCHALKWIJK & Co.

COMMISSIONNAIRS IN EFFECTEN
 TELEFOON 11810 & 11811 'S-GRAVENHAGE
 TELEGR.-ADR.: SCHALKEP JAVAstraat 96

BELASTEN ZICH OP BILLIJKE VOORWAARDEN:
 MET HET INCASSEEREN VAN PENSIOENEN,
 GAGEMENTEN, VERLOFSTRACTEMENTEN, ENZ.
 ALSMEDE VAN ALLE DAARAAN VERBONDEN FORMALITEITEN
 ALLE BANKZAKEN

Firma C. DE JONG

Dr. W. SYPKENS TOXOPÉUS
 Apotheker en Scheikundige

1ste v. d. Boschstraat 45 - Den Haag - Tel. 149

Laboratorium voor Chemisch- en Microsc. Onderzoek
 Fabrik van „DE JONG'S SLEMPSTROOP”

Hotel Pension Restaurant „PLAZA”

(Arnhemsche Coöperatieve Keuken)
 Velperplein 7-8 ARNHEM Telefoon 2686

Directeur: CHARLES A. FELGER

Gelegen in het Centrum van Arnhem, tegenover de wacht-
 kamer der tram en autobussen
 PRIMA KEUKEN MATIGE PRIJZEN
 Garage - Bondscafé - Rijwielbergplaats
 SPECIAAL INGERICHT VOOR INDISCHE FAMILIES

FRANS WALLAT

BONTWERKER

ATELIERS VOOR FIJNE PELTERIJEN

KETTINGSTRAAT 2A TELEFOON 10219
 'S-GRAVENHAGE

INDISCHE
 UITRUSTINGEN
 VOORDEELIGST
 ADRES:
**AU BON
 MARCHE**
 A. DE VRIES & ZONEN
 AMSTERDAM
 ROTTERDAM
 DEN HAAG
 UTRECHT
 BAARN

HEEREN MODE ARTIKELEN

G. DE VRIES - REINKENSTRAAT 36

SPECIALITEIT IN HEEREN HOEDEN
OVERHEMDEN EN DASSEN

In fijne Lederwaren en Reisartikelen
Atelier voor alle voorkomende reparatie

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”
Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.

In de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen
3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan
de hoogste eischen van hygiëne
en comfort voor de bezoekers.

Zwembaden - Kuipbaden - Douchebaden

Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip-
of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.

Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN
Jansen & Tilanus
FRIEZENVEEN
Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co Magazijn de Prijslijst
Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
Theresiastr. 65. DEN HAAG.
Prijscourant op aanvraag gratis.

HEERENHUIZEN
TE KOOP
modern gebouwd, Amalia van
Solmsstraat, Bezuidenhout.
Geen erfpacht. Bevattende 5 Kamers,
Badkamer, Keuken.
Koopprijs: f 14000.-
J. W. WARFFEMIUS
Maagdepalmstr. 35 Den Haag

W. VAN HEUSDEN - DEN HAAG
Pr. Mauritsplein 4 COMMISSIONNAIR IN EFFECTEN Teleph. 51243
Assuranties - Administraties - Bewaargevingen - Incasso's
Uitvoering te 's-Gravenhage, Amsterdam en Batavia

INHOUD: Reisbrieven van den Heer H. F. Tillema. —
Reis-Indrukken. — De Encyclopaedie van Ned-Indië.
— Van Week tot Week. — Persoverzicht uit de Ind.
Bladen: I. Uit de Eur. Pers. II. Uit de Int. Pers.
III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en West Indisch
Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. —
Uit den Verrèn Vreemde. — Berichten der Afdee-
lingen: (I. Amersfoort, II. Apeldoorn, III. 's-Grav-
enhage). — Meded. — Mutaties van 8 tot 15 April.

Reisbrieven van den Heer H. F. Tillema.

De Zuid-Ooster-, Kei- en Aroe-eilanden.
Aan de kusten.

Vóór de gouvernementssloomer me te Tepa op Babber afzette, kon ik nog zien hoe de bevolking 's avonds vischte. Ik had het al dikwijls uit de verte gezien en er bij mijn medepassagiers naar gevraagd, maar geen een, die het precies wist; de Europeaan weet zoo uiterst weinig van het doen en laten der inheemschen! De handeling is eenvoudig: twee man (meestal) gaan uit met hun prauwtje. De een dajongt (roeien met een pagaai), de ander houdt de wacht bij een brandende obor (fakkel van droge bladnerven van den klapper), die een eindje buiten boord steekt. De visschen zwemmen op het licht af, de man bij de obor harpoeneert ze of schiet ze met een pijl, waaraan een groot aantal punten in den vorm van een kegel. Groote handigheid hebben de menschen in dit harpoeneeren: ik zag op de kust van N.-N.-Guinea een vrouw met verbazende handigheid een van boord toegeworpen pisang harpoeneeren, die zeker tot een 40 meter diepte was gezonken. Van straalbreking in water had ze natuurlijk nooit gehoord. Ik geef elke lezeres of lezer in overweging het onder het zwemmen eens te probeeren een zinkend voorwerp te grijpen: geregeld zal men mistasten, omdat men den afstand steeds verkeerd schat.

Te Tepa op Babber woonde ik de inwijding van een nieuw huis bij. Het geschiedde onder veel gezang, lawaai en getrom. De troms werden door mannen met dunne stokjes bewerkt, waarbij het tempo steeds wordt versneld. Bij den bouw van een woning geldt het systeem „toeloeng-menoeloeng”. Maar als er geen flinke maaltijd in het vooruitzicht wordt gesteld, helpt men niet. Een vrij oude naakte „heiden”, die klaarblijkelijk niet al te goed bij zijn zinnen was, was zoo'n beetje de hoofd-persoon bij het feest. Door een toeval kwam ik later bij zijn woning, een krotje onder een aantal klappers. Hij zat toen boven in de boomen, sagoweer te tappen. De opbrengst viel klaarblijkelijk mee, want hij zong hoog in de lucht zijn hoogste lied!

Met een prauw, gedajongd door 12 man, bezocht ik in gezelschap van den pandita (godsdienst-leeraar) en bestuursambtenaar een naburig eilandje. We werden ontvangen door de schooljeugd, die met vlaggen wuifde en zeer dapper en niet onverdienstelijk bamboefluiten bespeelde. Het is ongelooflijk hoe lang ze dit fluiten kunnen volhouden! (Halve tonen kunnen maar heel weinigen uit hun fluit halen).

Ik maakte ook een tochtje naar een kampong aan de kust. We zouden 's nachts om 2 uur vertrekken, maar de tien roeiers verschenen pas om half drie. We waren om pl.m. 8 uur ter plaatse. Het land was buitengewoon lastig op de koraal-achtige kust. Ik was intusschen blij, dat ik ook die sensatie mee heb kunnen maken. De kampongs liggen in die streken dicht aan de kust. In het binnenland woont meestal niemand. Vroeger wel, maar op last van het Bestuur hebben de menschen moeten verhuizen. De bevolking der kampong zag er slecht uit. Er scheen veel malaria te heerschen. De hulpprediker kocht van de menschen eieren. Ik verwonderde me een weinig over de zorg waarmee

hij ze keurde, het bleek echter dat de bevolking zake het eten van eieren niet erg kieskeurig was. Zout maakten de menschen er door zeewater te groote scheppen of in gehalveerde bamboes te len verdampen. We konden teruggaande het hijschen. Bij het oingaan van een kaap bleek dat de roeiers niet de minste notie van zeilen kenden: voor den wind ging het goed, in zoover, ze de 4 schoten van het zeil aan roeibankjes maakten, in plaats van ze in de hand te houden maar van zeilen met vrij ruimen zijwind had ze geen begrip. Ik liet ze eerst begaan, omdat steeds van de onderstelling uitga, dat de menschen hun prauwen veel beter kennen dan iemand die nooit mee gevaren heeft, maar na een minuut vijf werd het me te kras: ik liet de schoten halen zoover als noodig en toen ging het met flink vaartje tot groote voldoening der inzittenden vooruit.

Langs den strandweg treft men tal van „roemah-iris” aan. Iris beteekent afsnijden bloemsteel bij het aflappen van sagoweer. De pers, die het vocht leveren, staan buiten de klongs en voer het gemak bouwt men er een onder, waar men zich bedrikt. De toewakker Babber „segero” genoemd, speelt er een groot rol omdat er op het eiland gebrek aan drinkwater schijnt te zijn. Men windt ze in hoofdzaak van klapper, en ook van den lontarpalm. De klapper leveren daardoor veel minder vruchten dan maal, zoodat ook in de bereiding van den droog het voedingsvraagstuk in negatieve zin beïnvloed wordt. Het destilleeren van segero is door het stuur verboden. Clandestiene stokerijen komen tuurlijk voor. Ik heb veel moeite gedaan een gelijke primitieve gelegenheid te kunnen zien, het is me, jammer genoeg, nergens gelukt.

Te Tepa nam ik de boot der K.P.M., die de Z. Guinea-route bevoer. De gezagvoerder bleek man te zijn, die geen alcoholia gebruikte, wat bijzonderheid is in Indië; hij stelde belang in schappelijke vraagstukken, wat eveneens een zonderheid is, en hij sprak met autoriteit over ciefiek Indische vraagstukken. Dit is in Indië bijzonderheid.

Ik had op de boot een hut alleen en geen van mijren. Het was dus in tal van opzichten prettige reis. Alleen beviel het Chineesche ningspersoneel me niet. Op mijn verdere hoorde ik van medepassagiers, dat ook zij waardeering hadden voor het onbeleeft (op onbeschofte af) Chineesche personeel. Men over de heele linie de voorkeur aan Javanen.

Geen degeneratie op Jamdena.

Te Saumlakki kreeg ik den indruk, dat de volking er ondervoed is. In de maanden November, December, Januari is alle voedsel op en de menschen er bepaald gebrek. Er komt veel laria voor. Het misbruik van sagoweer schijnt Zd.-Jamdena groot te zijn. Men tapt ze van klapper, maar ook van den arèn. De kinders is op sommige plaatsen heel groot. De menschen wonen er in kleine woningen, die soms 30 personen bevatten. De vrouwen worden er gekocht. De jonge geslacht streeft er naar, de „harta” (lijkschat) te verminderen. Die harta bedraagt soms honderden guldens in den vorm van oltanden, stukjes goud, oorsieraden, soms oelgeld. De huwelijkschat is van grooten invloed het bevolkingsvraagstuk, waarom de zaak de aandacht van Regeering en Zending verdient.

Wat het karakter der menschen betreft, men mij dat ze niet slecht zijn; ze zijn gewillig hulpzaam, niet oneerlijk. (De groote gewilligheid, goedaardigheid, volzaamheid der bevolking ben mij overal ten zeerste getroffen!).

Het gevolg van de toestanden waaronder de menschen vaak leven is dit, dat ze op tal van eilanden slap zijn, lui, energieloos. Men noemt dit vaak generatie. Het woordje „degeneratie” wordt

J. J. REESER
Piet Heinstraat 116 Telefoon 31740
'S-GRAVENHAGE
Solied adres voor Complete Meubeleering van Woningen
BILLIJKE PRIJZEN PRIMA KWALITEITEN
RUIME KEUZE
Vraagt gratis Prijsopgave!
Bergplaats voor Meubels. Verhuizingen.

Maison H. HOEK - Den Haag
OBRECHTSTRAAT 295
Levering van Dames- en Heerenkleding naar
Atelier voor reparatiën en keerwerk
Aan H.H. Ambtenaren gemakkel. betalingsconditiën

Schoen-Magazijn PAANAKKER

Alléén ZOUTMANSTRAAT 43 - Den Haag

TELEFOON 30869

NIEUWSTE MODELLEN VOORDEELIGE PRIJZEN.

in de juiste beteekenis gebruikt! Wat men degeneratie noemt, is bijna altijd het ontbreken van flinkheid e.d. tengevolge van schadelijke uitwendige oorzaken (malaria, mijnwormziekte, t.b.c., alcoholmisbruik, ondervoeding, lage maatschappelijke positie der vrouw, gebruik van abortiva, enz.). Neemt men die oorzaken weg, dan verandert als met een hooverslag het uiterlijk der menschen. Echte degeneratie is zeldzaam! Ze treedt op, als het kiem-plasma niet deugt. Voor zoover mij bekend, weet men van dit laatste verschijnsel nog heel weinig. Het was wat uitvoerig, omdat ik op mijn reis heb gemerkt, dat aan het woordje „degeneratie” steeds de onjuiste beteekenis wordt gehecht. Echte degeneratie is niet weg te nemen! Om een voorbeeld te noemen: de echte juttelieren zijn zoo goed als verdwenen. De Friesche jammen, in mijn jeugd uitstekende aardappel, zijn weg! Dit schrijft men toe aan de omstandigheid, dat de peren vermeerderd worden door stekken, de aardappel uitplanten, geen van beide uit zaad. Bij menschen kan men niet, het voorbeeld is dus niet absoluut juist, maar het is er nu alleen om te doen geweest te illustreeren, dat het woordje „degeneratie” een ernstigst gevaarlijken klank heeft, aangezien het niet tot berusting en onthouding, daar waar maatregelen zeer in het belang der „gedegeneerde” menschen zouden zijn.

Te Saumlakki vernam ik, dat men daar gestraft van Merauke naar toe zendt. Het zenden van natuurmenschen buiten hun eigen land is steeds gevaarlijk. Waarom men dien maatregel neemt, is niet iemand duidelijk. Het schijnt dat de sterfte onder gestraften abnormaal hoog is. Wettelijk zal de volkomen in den haak zijn, maar of ze moreel misdadigbaar is, ik twijfel er aan!

De Larat kwam Monseigneur Aerts aan boord. Hij mijn zeer groot genoegen toonde deze niet alleen warme belangstelling te bezitten voor het bevolkingsvraagstuk, maar er kijk op te hebben ook. Hij was zelfs in het bezit van geboorte- en sterfte-tabel. Een uittreksel hiervan kreeg ik op mijn verdere reis. Ik zal verderop enkele cijfers mededeelen.

De verandering in die streken gaat uiterst snel! Inigeneel is er haast niets meer! Overal „dakijzer” woningen in den vorm van een kist met een dak op. Tot 1914 bewerkte men er nog de voor- en achtersteven van prauwen. Nu is het uit! Pastoor van beide een specimen aan boord, mede voor de internationale missietoonstelling te Rome. Ik nam er een kiek van. Ik bezocht Larat een woning, het oude type. De ingang was breed. De haard bevond zich niet in het midden, maar over den ingang bevond zich een groot houten beeld, een mensch voorstellend. Vlak er voor, op den voet, bevond zich de zitplaats van den vader. De zoons komen bij de ouders inwonen, het kleine huis tot 4 gezinnen bevat.

Het sagowermisbruik is ook in die streken op. Over het huwelijk schreef pastoor Drabbe een brochure. Ik kom op die voor het bevolkingsvraagstuk zoo belangrijke zaak elders terug.

Van een dame te Jogja had ik de opdracht te waken schildpad te koop. Talrijke pogingen — was er op Soembawa al mee begonnen — waren vruchteloos: het was of van slechte hoedanigheid (te dik of te rood) of te duur. Een medepassagier verhaalde me, dat er een Chinees aan boord was, die kist vol van het gewilde artikel bezat. Hij loofde tusschendecks, waarom ik me daarheen bekeek. Wie iets eigenaardigs wil zien, begeve zich tusschendecks van een K. P. M.-stoomer. Het is er overal van Chineezzen, biddende hadji's, papegassen, kippen, stoelen, orchideeën, veldbedden, pikars, hoopen barang, aan de passagiers, die reizende handelaren van Makassar zijn, toegeschoten. Vuil is het er ook. Dekspoelen is er onvoldoende. Vertelde men mij aan boord, omdat de vloer dan nat zou worden. Het is waar, maar mij schijnt dat met een beetje goeden wil, desnoods met heel wat verbetering zou kunnen worden

aangebracht. Over djerook- en pisangschillen, enz. bereikte ik den penjoehandelaar. Op mijn vraag naar mooie schildpad toonde hij me een stel plaatjes (een volledig stel bestaat uit 13 deelen) dat bijna 4 katti's woog, en mooi van kleur. Hij vroeg er 175 voor. Dit was me te veel!

(Wordt vervolgd.)

Reis-Indrukken

door

G. VAN BERESTEYN—TROMP

(Vervolg.)

Van de Vorstenlanden naar Malang.

Om mijn laatsten brief betreffende Djoeja en Solo niet te lang te maken, repte ik toen nog niet van ons bezoek aan den Boroboedoor, onder den besten geleider die ons te beurt kon vallen: Overste Th. van Erp, wiens meer dan vierjarig herstellingswerk daaraan door prof. Krom modelreconstructie genoemd is, omdat, van den aanvang aan, streng onderscheid werd gemaakt tusschen de maatregelen tegen verval en die van verdere strekking. Deze laatsten, die de silhouetwerking en de groote horizontale lijnen teruggaven, waren aesthetisch inderdaad noodzakelijk en omtrent den vorm der herbouwde deelen bestond de grootst mogelijke zekerheid.

Een typisch staaltje van zijne opvatting deelde de heer Van Erp ons toen nog mede: ter bekroning van het geheel meende hij, ook uit nog gevonden brokstukken, op te maken, dat op de bovenste dagob (klokvormige omsluiting van een boeddha-beeld) drie pajongs (zonneschermen, die in 't oosten grootwaardigheidsteekenen zijn) hadden gestaan, welke hij daarom ook aanbracht, doch dadelijk weder afbrak, zoodra de juistheid dier opvatting van hoogerhand betwijfeld werd.

Wij kregen den indruk, alsof nu juist de top van het grootsche monument onaf is, er iets aan ontbreekt, wat echter niet wegneemt, dat de aanblik van het geheel overweldigend op ons werkte, zoodat wij het naderden onder een Indischen stortregen, waardoor uit alle fraaie spuigaten het water met geweldige stroomen neergulste, als later bij zonsondergang, toen alles in laaien gloed gehuld werd, waardoor prachtige schaduw-effecten ontstonden, welke de onvergelykelijke schoonheid der architectuur tot haar volle recht brachten. Wij overnachtten in het nabije vriendelijke optrekje, de vroegere woning van den heer Van Erp, en den volgende morgen bij zonsopgang ondernamen wij den bedegangstocht langs de met overrijk beeldhouwwerk versierde galerijen en nissen tot aan den top, waar men een verrukkelijk uitzicht heeft over het omringend berglandschap.

De Oostersche kunstenaar is wel een meester in terreinkeuze, weet zijn bouwwerk in overeenstemming te brengen en te houden met de weelderige en toch altijd stemmingsvolle tropische natuur, waarmee het, als 't ware, één geheel vormt. Dit viel mij ook bij den Balischen tempelbouw sterk op, doch hierover later.

Na den Boroboedoor brachten wij, op onze terugweg naar Djoeja, nog een bezoek aan de Tjandi Pawon (keukentempeltje), waarschijnlijk zoo genoemd om zijn kleine afmeting, in de nabijheid van den grooten sloepa (heuvelbouw), welke ook veronderstellen doet, dat er vroeger een klooster in die omgeving zou zijn geweest. Dit juweeltje van bouwkunst is indertijd door Dr. Brandes gerestaureerd, waarbij, volgens de geleerden, aan de herstelling van het dak een misvatting werd begaan. De bewondering van leeken kan dit echter niet schaden, zooals helaas wel 't geval was bij den indruk van onvoltooidheid door de Tjandi Mendoet teweeggebracht, welke wij daarna bezochten. Geweldig doen de veel meer dan levensgrooten daarin

VAN GULIK's Wijnhandel

2e Louise de Collignystraat 75 Telefoon 72523 's-Gravenhage

Uitsluitend prima Wijnen, Whisky, Cognac

enz., van eerste klasse huizen

CONVERSATIE-CLUBS voor VERLOFGANGERS.

Vloeiend ENG., FR., D., SPAANSCH spreken en corresp. in slechts 1 MAAND. Honderden dankbet. van hooggeplaatste Ind. ambtenaren dagel. ter inz.

Inst. „SANDERS” 93 ORANJEPLEIN 's Hage.

Maison ELEGANTE

Dameskleeding

CHIQUE Coupe

APARTE Modellen

NOUVEAUTÉ's

voor de billijkste prijzen

OOK MODERNISEEREN

Celebesstraat 32 - DEN HAAG - Tel. 13885

P. B. v. MOORSEL & Co

Kerkplein 11-12 DEN HAAG Torenstraat 5 TELEFOON 12898

**KARPETTEN
TAPIJEN LINOLEUM
GORDIJNEN en LOOPERS**

Speciaal adres voor het inrichten van woningen

Kwekerij STUIJVESANT

TEL. 70747 DEN HAAG TEL. 70747

Tuinaanleg - Leveranties
Benodigdheden - Teekeningen
Begrootingen kosteloos

PLANTEN, ENZ. TE BEZICHTIGEN OP DE
KWEKERIJ STUIJVESANTSTRAAT No. 100

Firma JANUS & Co.

M. DIJKERMAN

LAARZENMAKER, DEN HAAG

Op elk gebied **SCHOEISEL** naar maat

In Modellen, Kwaliteit en Prijs concurrerend met de beste buitenlandsche huizen.

Hendrikiaan 198

Tel. 51384

A. HENRY - HORLOGERIE

DEN HAAG

UTRECHT

Fred. Hendrikiaan 248

Twijnastraat 34

EXPORT NAAR OOST- EN WEST-INDIË

BAARN ALS WOONPLAATS

CENTRUM DES LANDS, HEERLIJKE BOSCHRIJKE
OMGEVING, LAGE BELASTINGEN, LYCEUM E.A.
UITSTEKEND GEOUTILEERDE
ONDERWIJSINRICHTINGEN
VRAAGT INLICHTINGEN VOOR
KOOP- & HUURHUIZEN BIJ DE

N.V. WONINGBUREAU v/h R. WÖHRMANN & Co.

DIRECTEUR: H. C. VELDWIJK

UITG. BAARNSCHE WONINGGIDS, 25e JAARG.

NIEUWSTR. 14 - TEL. 24 - BAARN

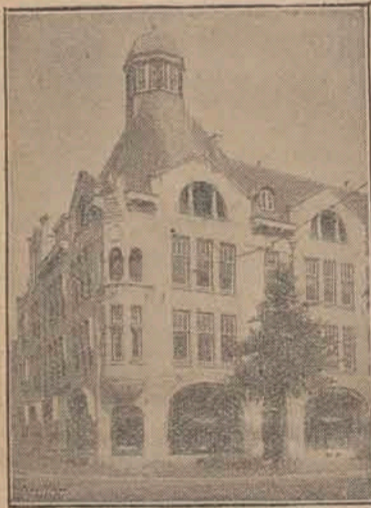
Willem v. d. Waals

HEERENKAPPER — v/h Chef van de Firma JUSTMAN JACOB
IEPLAAN, hoek Populierstraat No. 2 — Telefoon 31168
GEVESVIGD SEDERT 1916

VOLGENS DE MEEST MODERNE EISCHEN INGERICHTE

Heeren Kapsalon

Groote Collectie PARFUMERIËN en TOILETARTIKELN
tegen zeer concurrerende prijzen

MAISON
DROUOT
Fred. Hendrikl. 85
Telefoon 52379
DEN HAAG

Woning- Inrichting

Beleefd noodigen
wij U uit tot een
bezoek aan onze
Magazijnen
en Modelkamers

M. STEINS - DEN HAAG

Korte Houtstraat 14^a

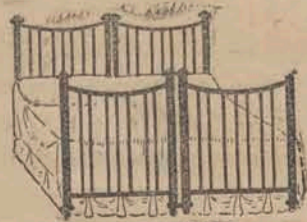
VERTROUWD ADRES VOOR VAKKUNDIGE
SCHOEN-REPARATIËN

in uitsluitend betere afwerking, zoowel genaaid als gepend

Eerste klasse Maatwerk.

W. J. M. SIMONIS'

BEDDENMAGAZIJN
GROENMARKT 34
TEL. 14420 DEN HAAG

GROOTSTE KEUZE
LEDIKANTEN - MATRASSSEN
DEKENS

ONZE „PHOENIX“ MATRASSSEN (Gedep.)
OVERTREFFEN ELK ANDER SOORT IN AANGE-
NAME LIGGING EN SOLIDITEIT. HONDERDEN
TEVREDENHEIDSBETUIGINGEN TER INZAGE

The Mayfair School of Dancing

Juliana v. Stolberglaan 228 The Hague Telephone 70332

Privaatlessen — Clublessen

Tea's en Afterdinner-dances in Engelsch milieu voor bestoten club

Vraagt inlichtingen aan de school s.v.p.

gezette godenbeelden aan, maar des te meer wordt een onbevredigd gevoel opgewekt, door de duidelijke sporen van staking van het vroeger aangevallen reconstructiewerk. Moge het hiermee weldra gaan als met de Panataran-tempels (het z.g. tempeltje met jaartal en het naga (slang) monument), welke thans weder opgetrokken zijn tot een onverdeelde lust der oogen, nu uit het eeuwenlange aardduister de brokstukken te voorschijn zijn gehaald, waarmee deze kunstgewrochten in nagenoeg hun oorspronkelijken staat konden worden hersteld.

Bij het aanschouwen van dit alles kwam onwillekeurig het denkbeeld bij ons op: of niet in verband hiermede, juist in dezen tijd de wederopleving van het Javaansche nationaliteitsgevoel plaats vindt, welke ons in de Vorstenlanden zoo getroffen heeft.....

De spoortocht van Djoeja naar Soerabaja bood ons niet veel bijzonders, die was lang, warm en stoffig, doch op den autorit van laatstgenoemd station naar Malang viel 't ons op, hoeveel welvarender de *dessas* (inl. dorpen) en de bevolking over het algemeen er uitzien: veel beter gebouwde en netter onderhouden huizen, bewoond door keurig gekleede mannen en vrouwen, met vroolijke, welgedane kinderen. Naar men ons zeide, een gevolg van de rijke suikerfabrieken in die buurt, waarvan de inboorlingen in niet geringe mate meeverdienden.

Het vriendelijke stadje Malang met zijn gelijkmatig koel klimaat, is de geliefkoosde zetel geworden van vele z.g. „blijvers“, menschen, die na een jarenlang verblijf in Indië de groote voordeelen van een rustig leven in de tropen, vooral op hun ouden dag, verkiesen boven een vrij bekrompen bestaan in Holland, dat zij ontwend zijn. Malang is dan ook den laatsten tijd zeer in omvang en welvaart toegenomen, mooie wijken werden bijgebouwd, er zijn goede scholen en er ligt garnizoen, wat veel tot de algemeene opgewektheid van het sociale leven bijdraagt, evenals de Vereeniging voor Kunst en Wetenschap, gepresideerd door den bijzonder actieven burgemeester Bussemaker, een afdeling van den goed georganiseerden Bond van Nederlandsche kunstkringen, die Indië op de hoogte houdt van hetgeen er op kunstgebied omgaat.

Malang is een inrichting rijk, waar Indo-Europeesche meisjes opgevoed worden tot goede huisvrouwen — reeds menige onderofficier is daardoor een lieve levensgezellin rijk geworden — en meisjes, die zoo noodig op fatsoenlijke wijze haar eigen brood kunnen verdienen, als gewenschte hulp in de huishouding of bij kinderen. Zooals de lezers van Het Koloniaal Weekblad zich zullen herinneren, werd reeds meermalen hier de aandacht gevestigd op deze nuttige „Juliana-School“, wier oprichting destijds door Mevr. Hissink-Snellebrand ook door „Oost en West“ werd bevorderd. Kortelings werd zij onder een nieuw bestuur en flink aanpakkende directrice op nieuwen leest geschoeid. Wij komen hierop nader terug.

Ook mag Malang trotsch zijn op een uitstekend beheerde Kartinischool, waarvan wij een volgende maal meer vertellen. Typeerend was de uitspraak van een der daaraan verbonden onderwijzeressen, die vóórdien verbonden was geweest aan een Hollandse en daarna aan een Chineesche meisjesschool: dat de Javaansche meisjes haar 't liefst waren, de dankbaarste leerlingen. Ook de directrice sprak vol lof over de kinderen en hunne ouders.

De Encyclopaedie van Nederl.-Indië Aanvullingen en Wijzigingen 1).

Een drietal supplement-afleveringen — 7 tot met 9 — zijn wij rijker geworden sedert onze ste bespreking in het Koloniaal Weekblad van zoo zeer gewaardeerde uitgave. 2)

Zij vormen wederom een kaleidoskoop van kelen, die in hunne groote verscheidenheid — elk in het bijzonder — zoo noodig zijn gebleven ter opnemng in de Encyclopaedie, om haar up date te brengen, in verband met de in Ned.-Indië plaats grijpende veranderingen, welke daar haast aan de orde van den dag zijn.

Het zij hier nog uitdrukkelijk onder de aandacht gebracht, dat de supplement-afleveringen, op zelfde wijze gedrukt als de Encyclopaedie, niet alphabetische orde zijn gerangschikt. Wel zij voorzien van een alphabetische cumulatieve der artikelen, met vermelding achter elk artikel van de bladzijde — zoowel van het deel der Encyclopaedie als van de aflevering der aanvullingen en wijzigingen waarop het voorkomt, zoodat slechts de laatste aflevering behoeft te raadplegen om te weten of artikelen bijgewerkt zijn en die zijn te vinden.

Een praktische bewerking, voorzeker, van groote hoeveelheid stof, die op ongeregelde tijden de redactie bereikt.

Gaan wij thans vluchtig na hetgeen de drie venvermelde supplement-afleveringen, voor zo de meer uitgebreide artikelen betreft, voor m'waardigs inhouden, dan weten wij wel waar te ginnen, doch niet waar te eindigen.

Maar juist deze omstandigheid maakt de lezing der supplement-afleveringen even aantrekkelijk leerzaam. Men wordt telkens als gevangen door de belangrijkheid van een artikel, dat altijd goed degelijk is geredigeerd.

Aflevering 7 opent hare kolommen met het artikel „Totemisme“, 3) vervolg van de voorgaande aflevering en daar lezen wij tot onze niet geringe verbazing, dat men, met de noodige restricties is waar, tot het besluit zou kunnen komen, dat den Archipel, met uitzondering van Nieuw-Guinea de Zuidkust vooral, het totemisme niet bestudeerd.

Wij maken hier in alle bescheidenheid de opmerking, dat het betoog om tot zulk een uitsluitend te besluiten, ons een weinig zwevend voorkomt, want later, zie bidz. 195, heef het, dat de definitie van W. H. R. Rivers, betrekking hebbend op totemisme in Melanesië in onderdeelen wel niet meer zou kunnen worden toegepast op hetgeen Indonesië gevonden wordt.

Onder totemisme verstaat hij een vorm van sociale organisatie, die drie voorname karakteristieken vertoont.

1) Onder redactie van Prof. C. Spat, te beginnen met de 9e afl. Te voren was de redactie toevertrouwd aan Prof. D. G. Stibbe, zooals bekend. Uitgave 's-Gravenhage, Martinus Nijhoff; Leiden, N.V. v/h. E. J. Brill, 1924.

2) Zie Kol. Weekblad van 6 Dec. 1923, No. 50. Te voren bespraken wij de Aanvullingen en Wijzigingen in idem van 10 Aug. 1922, No. 32 en 21 Dec. 1921, No. 51.

3) Totemisme. Het woord is ontleend aan de taal der Odjibwee (Chipuee-Indianen) en wordt in verscheiden lende spellingen opgegeven. Volgens abbé Thavenaz is het woord eigenlijk *Ote*, en beteekent het familie- of stam. „Een Totem“, zegt Frazer (in zijn werk „Totemism and Exogamy“), „is een klasse van stoffen, die voorwerpen, die de primitieve mensch („a Savage“) „met bijgeloovigen eerbied beschouwt, daar hij gelooft, dat er tusschen hem en ieder voorwerp van die klasse een intieme en zeer bijzondere betrekking bestaat. In onderscheiding met een *fétis*, is een totem niet een op zich zelf staand individu, maar altijd een klasse van voorwerpen, gemeenlijk een dier- of plantensoort, zeldzamer een klasse van onbezielde natuurvoorwerpen, zeer zelden een klasse van kunstvoorwerpen, zeer zelden een klasse van kunstvoorwerpen vervaardigde voorwerpen, zie 6e sup.-afl., bidz. 195.

H. ISERIEF & ZONEN

Plein h, Korte Poten 1 - 's-Gravenhage - Tel. 10299

Specialiteit wollen en katoenen Tricotondergoederen
Kousen, Handschoenen, Onderjurken enz.

Dr. RASUREL Wollen Onderkleding

van Natuurwol met
Turfvezels voor Heeren, Dames en Kinderen

ART DE LA FEMME

GEESTBRUGWEG 37 RIJSWIJK (Z.-H.)

Batikken op alle stoffen
Fluweel brandschilderen
Schabloneeren op alle stoffen

ALLES OOK NAAR SPECIALE PATRONEN

F. BAGGERMAN Jr.

Schoorsteenvegerij „Duinoord”

Metselaar en Loodgieter

Morsestraat 6 DEN HAAG Telef. 30503

1e. Het verband tusschen een dier- of planten-
soort of een onbezielde voorwerp of een klasse van
onbezielde voorwerpen en een bepaalde sociale
groep van de gemeenschap, typisch: een exogame
groep of clan.

2e. Het geloof in een verwantschap tusschen de
leden der sociale groep en het dier, de plant of het
voorwerp, een geloof dat zich dikwijls toont onder
een vorm van geloof in de afstamming van de
menselijke groep van het dier, de plant of het
voorwerp.

3e. De eerbied, betoond aan het dier, de plant
of het voorwerp; de typische vorm van dien eer-
betooning bestaat hierin, dat het dier of de plant niet
geeten mogen worden, terwijl het onbezielde voor-
werp niet gebruikt mag worden, althans niet zon-
der zekere beperkingen.

Dit laatste heeft dus betrekking op de z.g. spijs-
boden, die toch vrij algemeen in den Archipel
aangetroffen worden, onder welken vorm ook.

Wanneer men, zie slotalinea bldz. 195, „alle die-
renvereering met den naam van totemisme wil
bestempelen, dan komt natuurlijk het totemisme
gemeenen in den Archipel voor” en daar dieren-
vereering en alles wat daarbij in nauw verband
staat, niet van totemisme is af te scheiden, zoo
menen wij ten slotte met de eindconclusie in het
artikel instemmen.

Het ruim 10 kolommen bevattende artikel „Sarekat
Islam”, bldz. 196—201, afl. 7, waaromtrent in
dit zooveel te doen is, werd in deze supplement-
aflevering geheel bijgewerkt tot 1924. Men ver-
gelykt in aansluiting met de voorgaande artikelen
een goed geheel, dat ons overzichtelijk inlicht
over de beteekenis van die Indonesische politi-
sche vereeniging, die ondanks alle bestuurstoezicht
niet altijd weet te bewegen binnen de perken
die door haar ontegenzeggelijk voorgestane
oplossing.

„Man denkt zu schieben aber wird geschoben”
— zeker ook op de Sarekat Islam van toepassing.
Van de Sarekat Islam naar de „Radical Con-
centratie”, artikel, dat op het eerstgenoemde volgt,
bldz. 201 afl. — *il n'y a qu'un pas!*

Maar hierbij heeft men te maken met een coaliti-
on van de hoofdbesturen van „linksche”
partijen in de Indische beweging, van democrati-
sche — inclusief nationalistische, socialistische e.g.
— communistische-politieke organisaties in de Indi-
sche samenleving, ten doel hebbende om door ge-
meenschappelijke actie aandrang uit te oefenen tot „de-
mocratisering” in versneld tempo van het regeer-
bestuursstelsel.

Wij lezen verder, bldz. 202, dat Het Comité der
Nationale Concentratie o.m. bestaat uit de Sarekat
Islam, waarover in de 9e Supplement-aflevering,
bldz. 271—274 een belangrijk artikel is opgevoerd,
waaruit de doelbewuste organisatie der Ver-
eeniging volgens hare statuten ten duidelijkste
blijkt.

immers de Vereeniging stelt zich ten doel, om:
1. al de haar ten dienste staande wettige mid-
delen de stoffelijke en zedelijke belangen van de
Indonesische bevolking der residentie Ambon te
verdedigen en het land tot bloei en welvaart te
brengen, alsmede te streven naar opheffing van
zoodanige misstanden en wetsbepalingen, wel-
ke de bevordering van dat doel in den weg staan.”
2. werd te Samarang op 9 Mei 1920 opgericht
een vereenigingsprogram omvat o.m. het doen
van een eener volkseenheid; het streven naar een
eentoonig regeeringsstelsel, het uitbreiden, ver-
sterken en unificeeren van het onderwijs en het be-
schermen van de economische belangen der bevol-
king.

Door de wijze, waarop de heer A. J. Patty, als
voorzitter voor de Vereeniging, propaganda voerde
in de Ambonsche Molukken en dit later deed in de
Ambonsche Molukken geraakte de S. A. hoe langer hoe meer in dis-
crepantie onder de bevolking en vond de Regeering

ten slotte aanleiding de gevraagde goedkeuring op
de statuten der Vereeniging niet te verleenen,
aangezien zij die in strijd achtte met het algemeen
belang.

Hoe nu verder het verloop zal zijn van de S. A.
zullen wij zeker in een der volgende supplement-
afleveringen te lezen krijgen.

(Slot volgt).

Van Week tot Week.

7—13 APRIL.

J. J. Verwijnen †. Te Haarlem is in den ouderdom van
73 jaar overleden de heer J. J. Verwijnen, gep.
kapitein van het leger in N. O.-I., bibliothecaris
van Teyler's stichting en van de Holl. Mij. der
Wetenschappen.

Mr. A. A. van Schuylenburch. Bij Kon. besluit van 3
dezer is benoemd tot rechter in de arrondisse-
mentsrechtbank te 's-Hertogenbosch mr. A. A. van
Schuylenburch, laatstelijk lid in den Raad van
Justitie te Batavia, thans met verlof hier te lande.

Examens. Universiteit van Amsterdam. Bevorderd tot
doctor in de geneeskunde op proefschrift de heer
Raden Soesilo, geb. te Bodjonegoro.

J. la Gordt Dillie †. Blijkens bij de familie ontvangen
telegrafisch bericht uit Indië is aldaar overleden
de heer J. la Gordt Dillie, oud-luitenant-kolonel
van het N.-I. leger. De overledene was ridder in
de Orde van Oranje Nassau.

De reis van den Landvoogd naar Bali en Lombok.
Aneta meldt dd. 7 dezer: De Landvoogd heeft een
krans gelegd bij het monument, dat op Lombok
opgericht is voor de bij Mataram (in 1894) ge-
sneuvelde militairen en daarbij een gevoelvolle
rede uitgesproken. Hij bracht ook een bezoek aan
het grafmonument van generaal van Ham.

Den 9en April werd gescind: De landvoogd
arriveerde te Boeleleng (op Bali).

Arbitrage over het eilandje Palmas (of Miangas). Ge-
lijk bekend, is tusschen Nederland en de Ver.
Staten een compromis tot stand gekomen waarbij
de vraag, of het eiland Miangas aan Nederland
dan wel aan de Ver. Staten behoort, aan arbitrage
wordt onderworpen.

Prof. mr. C. van Vollenhoven te Leiden heeft
de opdracht, om als agent van Nederland op te
treden voor het Scheidsgerecht, dat uit een en-
kelen, nader in overleg met de Amerikaansche Re-
gering aan te wijzen arbiter zal bestaan, aan-
vaard.

De Indonesische Vereeniging. Het Vaderland van 7
dezer meldt: Naar het Haagsche Aneta-kantoor ver-
neemt is de heer J. B. Sitanala, Indisch arts, die
hier te lande het artsdiploma verwierf, onlangs
geroyeerd als lid van de Indonesische Vereeni-
ging, omdat hij het standpunt verdedigde van den
eveneens geroyeerden heer Noto Soeroto.

Verschillende leden, waaronder eenige meesters
in de rechten, hebben daarop voor het lidmaat-
schap der vereeniging bedankt.

(Reeds in het Febr.-Nr. van Indonesia Merde-
ka, het orgaan der Indonesische vereeniging,
wordt het met redenen omkleed besluit tot roey-
ment van den hr. Sitanala door het Bestuur mede-
gedeeld; in zooverre bevat dus het Aneta-bericht
oud nieuws).

Gouvernementspolitie. Aneta meldt dd. 11 April. Bij
Gouvernementsbesluit is ingesteld een gecentrali-
seerde gouvernementspolitie op de suikeronder-
nemingen in Djokjakarta ter vervanging van par-
ticuliere bewakers.

W. T. Velsing †. Volgens Aneta (dd. 9 April) is over-
leden de heer M. T. Velsing, assistent-resident van
Oeloe Soengei (Zuider- en Ooster-afd. van Borneo).
De overledene was in 1918 als kapitein der
inf. belast met de functie van civiel gezaghebber;
toen hij ontslag nam uit den militairen dienst,
werd hij benoemd tot assistent-resident.

Advocatuur. De heer Raden Pandji Mr. Singih is, op
verzoek, benoemd tot advocaat en procureur bij
den Raad van Justitie te Soerabaja.

Wachtgelders weer in dienst. Aneta seint uit Bandoeng,
dat binnenkort verwacht kan worden, dat alle
commiezen en controleurs bij den P. T. en T.-
dienst, die thans op wachtgeld zijn, te zamen een

L. J. VAN DER WAL

DAMES- en HEERENKLEEDERMAKER
PAUL KRUGERLAAN 22, DEN HAAG.
UITGEBREIDE COLLECTIE STALEN
BILLIJKE PRIJZEN.

P. VERSCHRAGEN KLEERMAKER

1ste Klasse Coupe en Afwerking
Uitsluitend ENGELSHE STOFFEN

LEVERT TEVENS
ALLE VOORKOMENDE UNIFORMEN

Thomsonlaan 209 - DEN HAAG - Tel. 30343

Haarlem en Omstreken.

Fa Th. A. KLINKHAMER

APOTHEKER

KONINGINNEWEG 69, hoek Jordensstraat - HAARLEM

TELEFOON 1596

Allop. en Homoeop. Geneesmiddelen

Verbandstoffen, Specialité's

Bronwateren (Natuurlijk en Kunstmatig)

Zeer spoedige bezorging

VERZENDING NAAR INDIË ONDER GARANTIE

STOEL'S

WONINGBUREAU
BLOEMENDAAL

VRAAGT GRATIS WONINGGIDS EN INLICHTINGEN

GEZ. VAN DEN HAAK

HAARLEM - KINDERHUISVEST 27 - TEL. 10118

OPGERICHT ANNO 1881

FIJNWASSCHERIJ

BEHANDELD:

BOORDEN - OVERHEMDEN

BLOUSES en JAPONNEN

IN ALLE STOFFEN

TAFELGOED en GEHEELE WASSCHEN

BRIEVEN en stukken, de afdee-
ling Advertenties be-
treffende, uitsluitend te adresseeren:
Administratie Koloniaal Weekblad,
Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET
enkel Drukkerij Ten Hagen.

Haagsche Glazenwasscherij „Duinoord”

Schuytstraat 57 : DEN HAAG : Tel. 34644

FABRIEK VAN JALOUZIEËN, MARQUISEN
EN ROLLUIKEN

Levering van alle soorten Timmerwerk

van OUDS BEKENDE en SOLIDE ADRES

voor het betere genre LINGERIES, KOUSEN
TRICOTGOEDEREN en CONFECTIE is

Manufacturen Magaz. „HET ANKER”

Heulstr. 49, Tel. 12491, Heulstr. 27, Tel. 14107, 's-GRAVENHAGE

BILLIJKE PRIJZEN. :: :: BILLIJKE PRIJZEN.

HOTEL-RUBRIEK

AMERSFOORT

Hotel-Café-Restaurant „Monopole“
 Vis à Vis Station - Telef. Interc. 41
 Directeur STREEFKERK TEN KLOOSTER. Lid der Ver. „Oost en West“

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“,
 Bankapl. 2, Den Haag, Tel.
 11486. Dir. bij Schev. B.
 Str.k.en w.w. opde logeerkr.

PENSION „QUIST“
 Stadhoudersplein 17-19
 Tel. 51523

Hotel Rest. „DUINCOORD“
 Sweelinckplein
 Spec. bezocht d. Ind. Fam.
 OOSTERWIJK & V. D. LAAR

Huize „Elisabeth“, Valken-
 boschikade 670 en 672.
 Familie-Pension voor
 Dames en Meisjes.

Hotel „Promenade“, Oude
 Schev. weg 21, Tel. 50454
 Prachtige ligging.
 Matige prijzen.

VILLA GRETHALIA
 Pension Stouthamer
 L. de Colignyplein 14
 kamers met volledig pension vanaf
 f 50.— per maand.

Restaurant RITZER, Park-
 straat, Telefoon 13903.
 Menu f 1.25, Soep, Scho-
 tel naar keuze, Pudding.

Pension W. WILLEKE, Lu-
 beckstr. 57-59, Den Haag
 Fam. Pens. Ref. van voor-
 aansl. Ind. Fam. voorh.

HAARLEM EN OMSTREKEN.

Pension DEKKER
 Parklaan 69
 HAARLEM

Bezoekt Hotel Pension
 Roozendaal, Café Restaur.
 Tel. 13574 OVERVEEN
 A. J. V. SCHOOTEN, Eigenaar
 voorheen Stafmeester der S. M. N.

ROTTERDAM.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

Hotel Pension v. d. Laar

GEVERS DEYNOUTWEG 91 TELEFOON 52564

Prachtig en rustig gelegen tegenover het groote badhotel „Kurhaus“, één minuut van het strand en bij de haltes der trams naar Den Haag en Rotterdam.

Stroomend water. Electricisch licht.
 Pensionprijs vanaf f 5.— per dag per persoon.
 Bij lang verblijf conditiën nader overeen te komen.
 Het geheele jaar geopend. Auto-Garage bij het Hotel
 Aanbevelend J. J. v. D. LAAR, Eigenaar.

Kasteel „Oud-Wassenaer“

Telefoon Kievit 571

15 minuten per Electr. Tram van Den Haag
 Tramhalte Stoeplaan

Het geheele jaar geopend

Alle comfort

Matige pension-prijzen

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

Het adres voor
 Diners aan huis bezorgd

Holl.-Indisch Restaurant „NOBACK“

Sweelinckstraat 158 Telefoon 36257

Tevens uitzending van Holl. en Ind. Diners.
 Rijsttafel . . . vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.— en hooger.
 Holl. Diners . . . vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en hooger.

Beleefd aanbevelend, MEVR. NOBACK

Pension Restaurant
 Jacob Hopstraat 1 Sweelinckstraat 158

Leden van O. en W., eet steeds

KLINK'S FIJNE BELEGDE

BROODJES PEKELVLEESCH
 ROASTBEEF
 HAM, ENZ.

Aanbevelend, W. F. KLINK,
 Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 17811
 Wordt ook thuis bezorgd.

Ringers Chocolade

1ste klasse Ned. Fabrikaat RINGERS - Rotterdam
 Alkmaar

165-tal personen, weer en bloc in dienst zullen komen, omdat anders toch wegens het dreigend tekort in de lagere rangen tijdelijke assistenten zouden moeten worden aangesteld.

Bedevaartgangers. Uit het gewest Soerabaja vertrokken in 1924 1130 pelgrims ter bedevaart naar Mekka; in de Preanger-Regentschappen bedroeg dit aantal 5934.

F. W. J. G. K. E. van der Putten †. Te Weltevreden is den 5en Maart overleden de heer F. W. J. G. K. E. van der Putten, tijdelijk inspecteur van financiën aldaar. In 1901 bij het Min. van Koloniën in dienst getreden, was de heer v. d. P. gedurende 1910-1919 werkzaam als administratief hoofdamtenaar te Paramaribo; daarna keerde hij naar „Kolo-niën“ terug, om in Mei 1921 benoemd te worden tot tijdelijk inspecteur van financiën in Nederland. Een jaar daarna werd hij tot dezelfde functie in Indië geroepen.

Persoverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Rechtskundig Consultatie-Bureau voor Minvermogensden.

De weg naar het Recht is niet alleen lang, maar meestal nogal kostbaar. Wel bestaat ook in Indië het *pro deo-stelsel* bij de Raden van Justitie, doch dit bepaalt zich alleen tot criminele zaken, zoodat in de talloze netelige civiele kwesties, waarvoor ook de armeren geplaatst kunnen worden, van verplichten kostelozen rechtskundigen bijstand nog geen sprake is. Daarvoor moet men zich wenden tot een advocaat of een rechtskundig bureau, en hoewel velen hunner menslievend genoeg zijn, om hun hulp niet te weigeren aan degenen, die daarvoor niet of slechts zeer weinig betalen kan, toch bestaat daarvoor geen zekerheid, zoodat het begrijpelijk is, dat menigeen aarzelt om zijn recht te zoeken of zijn belangen juridisch te verdedigen, uit vrees voor de daaruit voortvloeiende kosten. De nobele gedachte, om in deze leemte te voorzien door een vereeniging van juristen te stichten, welke *con amore* hunne deskundige adviezen zouden geven aan de dwalenden in den doolhof van ons recht, is geboren te Buitenzorg. Den vollen omvang verkreeg het, toen het goede zaad ook ontkiemde te Batavia, waar tal van rechtskundigen zich onder leiding van *mr. dr. Westra* vereenigden tot het „Rechtskundig Consultatie-Bureau voor Minvermogensden“, dat nu iedere week zijn consulten verleent. *De Locomotief* (7 Mrt.) hoopt dat het schoone voorbeeld der Bata-viasche juristen goede navolging moge vinden.

De wederopbouw van Wonosobo.

Resident Van der Jagt deelde aan de *Java-Bode* (4 Mrt.) eenige bijzonderheden mede betreffende de herstel-werkzaamheden in de door de jongste aardbeving getroffen streek rondom Wonosobo. Op de vraag of de fondsen voldoende waren, antwoordde de heer *V. d. J.*: De ruim f 200.000, die thans zijn binnengekomen, kunnen inderdaad de noodzakelijkste uitgaven dekken van herstel-werkzaamheden volgens het algemeen schema, dat opgemaakt is. Daarmede zullen we dan 2000 Inlandsche woningen kunnen bouwen, en nog 80 mille overhouden voor hulpverlening in Wonosobo zelf. Maar genoeg om ten volle te doen, wat we gaarne zouden doen — dat is er zeker nog niet! Dit geld voor den Inlandschen woningbouw dekt nog niet de groote schade, welke in andere opzichten werd geleden. Tal van bouwvelden zijn absoluut vernietigd, terwijl daarenboven een groot deel van den te velde staanden oogst ook weg is, zoodat de voedselvoorziening in de getroffen desa's gedurende de eerstvolgende maanden nog een ernstig vraagstuk blijft. Hoewel we toch dankbaar mogen zijn; zoowel door de Regeering als door particulieren werden dadelijk met gulle hand voedsel-middelen, vooral rijst en visch, gegeven, zoodat we de gevluichte bevolking dadelijk konden bijstaan en ook nu nog door middel van het B. B. geregeld met voedsel-distributie kunnen doorgaan. Voor die duizenden desa-menschen, die alles wat ze bezaten, verloren hebben, komt nog heel wat meer kijken dan de wederopbouw van hunne woningen alleen. En daar kunnen we uit de beschikbare gelden niet in voorzien. Hoe meer we nog krijgen, des te omvattender kan de zeer noodige hulp zijn, die we verder geven. Maar te klagen heb-

Pension Mevrouw OP 't HOL

KRULLELAAN 37 ZEIS

Munt uit door goede keuken
 en billijke prijzen

Wordt door geboede Indische Familie's aanbevo

ben we niet in dit opzicht. Er is veel gegeven, van kanten. *Europeanen, Japanners, Chineezers* en *Inders* hebben het hunne bijgedragen. Het laatste vooral verheugend; de Inlandsche hulpverlening welke in vroegere gevallen slechts gering was, zeer verblijdend worden geacht. Voor de getroffen *Europeanen* in Wonosobo hebben we thans 80 beschikbaar. Maar van een volledige vergoeding, van een flinken bijstand, kan geen sprake zijn. Hulp noodig hebben, krijgen bouwfondsen tot hun schikking onder toezicht van het bestuur, maar bedrag daarvan zal slechts een fractie kunnen van wat er in werkelijkheid noodig is om de huizen weer op te bouwen.

Over de rust en orde in die streek, zeide de heer *d. J.* het volgende: Het volk is rustig en vol vertrouwen in het bestuur, wat natuurlijk ook voor een deel daaraan te danken is, dat we er den boel dat geheel in de hand hadden en zoo konden voorkomen dat er misbruik werd gemaakt van den toestand, in de bevolking was geraakt. Zoo konden we bijdelijk de pogingen om de rijst- en houtprijzen te drijven, dank zij de materiele hulp, die we onmiddellijk van de Regeering kregen, absoluut den kop drukken. En een heel goed iets is, dat we de bevoelen aan het werk hebben gezet voor haar eigen belang. Daardoor ziet ze ook van nabij, hoeveel er voor gedaan is en nog wordt. Dat begrijpt ze nu heel en waardeert ze ook, zoodat er voor verbittering haar ellende geen plaats is.

De *Java Bode* van 9 Maart L. N. ontleent nog bovenbedoeld onderhoude, dat bij het werk in de bestuurd desa's Infanterie en Genie het Binnenland Bestuur ter zijde staan. Het werk der Infanterie vooral de eerste weken vermoeiend en gevaarlijk, waar men reeds spoedig verdeeld in patrouilles verwoeste chaotische zone binnentrok, terwijl de bevingen zich nog telkens herhaalden. De patrouilles verrichten verkenningswerk, gingen voor bij de ruining der ineengesjorte woningen, de berging lijken, enz., bemoedigde de gevluichte bevolking hun krachtig voorbeeld en hielpen in een verlaten stadium bij het uitzoeken der nieuwe woonterreinen, het schoonmaken, afgraven en egaliseeren. De terrein keert thans terug. De Genie herstelde in de ganse de verbroken communicaties, restaureerde herbouwde de wegen en bruggen en verleent technische hulp bij den opbouw der nieuwe huizen.

Kolonisatie in de Lampongsche Districten. De werke Arheid voor gestraitten.

De *Java-Bode* (6 Mrt.) had een interview met heer *L. Berkhout*, resident der Lampongs. Deze o.m. mede, dat er geen kwestie van is, dat de *nen-kolonisatie* in zijn gewest zou worden stopgezet. Op *Gedong Tataan* hebben we zeer goede resultaten met de kolonisten. Te *Kota Agoeng* is de toestand het oogenblik niet zoo heel rooskleurig; wanneer muizenplagen en mis-oogsten komen, zal daar de welvaart heerschen. De *gezondheidsstoestand* onder der het strenge toezicht van den *B. G. D.*; in *Matang* op een conferentie tusschen *prof. Rodenwaldt*, malaria-specialist van den *B. G. D.*, en *dr. Anderson* een beslissing genomen worden omtrent de assainering. De opnamen voor de *assainering* te *Kota Agoeng* zijn voor 9/10 gereed. Door een doorgevoerde *nisatie* van de kinderen is het sterftecijfer gedaald dit was vroeger zeer groot. Op *Gedong Tataan* er voortdurend meer menschen, die reeds gehuurd hun schulden zijn, en wanneer die eenmaal gehuurd wel ingewerkt zijn en geld verdienen, waarvan de meer behoeven terug te betalen aan voorschotten op hun laten zij vaak goede kennissen of familie op hun ten overkomen, ten einde eveneens te gaan koloniseren. Zoo kwamen er kort geleden elf gezinnen tegendeel geheel op eigen risico en zonder regeeringstrachten zullen zich een huis en erf te verwerven. Dat opzicht werkt de kolonisatie zeer goed. Momenteel zijn er in *Gedong Tataan* een 20.000 zielen, waarvan vier à vijf duizend gezinnen beteekent. Ze hebben het eigen verband. Javanen, die van *Djocjaja* wonen allen in elkaars buurt, van Solo eveneens. *Overal in Indië, van Atjeh tot Meranke, vindt men Javanen samenwonen in hun eigen kampongs* en voortdurend genoeg kolonisten om in de koloniseringsgebieden te gaan werken. Wat trouwens geen wonder is. Over het algemeen hebben ze *betere levensvoorwaarden*; en dat de Javanen ook daarvoor koloniseren wijst wel het zeer behoorlijke aanbod van Java-land voor Deli.

Rusthuis „Yardin Millord“
 Stadhoudersplein 13 's-Gravenhage

Kamers beschikbaar

voor Rustbehoevenden en Herstellenden

BESCHIKBAAR.

ONDERLINGE LEVENSVZERKERING VAN EIGEN HULP

Hoofdkantoor: 's-GRAVENHAGE, Kortenaerkade 3. Bijkantoor: BATAVIA, Voorrij Zuid.

Gunstige Tarieven en Verzekeringsvoorwaarden.

Vraagt deze tarieven en gij zult Uwe levensverzekering sluiten bij de O. L. V. E. H.

Aan mr. Fievez de Malines van Ginkel werd opge-
geven een onderzoek in te stellen naar den welvaarts-
stand der Inlandsche bevolking. De Tweede Kamer
er vóór September a.s. de beschikking over heb-
ben. Dit onderzoek zal tot de Buitengewesten worden
uitbreid. De Deli Crt. (11 Mrt.) wijst er op, dat men
de te verzamelen gegevens ongetwijfeld een maat-
zal vinden tot vergelijking van de economische
standigheden van Java en de Buitengewesten, die
belang kan zijn voor de ten aanzien der Buitenge-
westen en ten aanzien van Java te voeren economische
politiek. De economische toestand der bevolking op
Buitengewesten zal belangrijk beter blijken te zijn
op Java. De ontzaglijke menschenmassa van 35
miljoen zielen op Java samengedrongen, moet, hoe
zichtbaar dit eiland ook is, in minder gunstige om-
standigheden verkeeren dan eene bevolking, die grond
voedsel voor het grijpen vindt, zoals in tal van
Buitengewesten het geval is. De „D. C.” blijft aandrin-
gen op emigratie van Java's bevolkingsoverschot naar
Buitengewesten, ten einde de lege gebieden op
de eilanden productief te maken en deze bevolking
een behoorlijk bestaan te verzekeren.

Volgens de Deli Crt. (10 Mrt.) overweegt het Dep.
Gouv. Bedrijven om de gestraften in de mijnen te
vangen door arbeiders, zoals de groote cultures
Deli die op Java engageeren. Dit voornemen houdt
het bijzonder verband met de vele ontvluchtelingen
te werk gestelde dwangarbeiders. Dit laatste is in-
houd verschrikkelijk. Als men dagelijks in de Java-
land leest hoeveel boeven met straffen van 10, 20,
tot 30 en meer jaren voor verschillende misdrijven
hun kerfstok, telkens en telkens weer op Java wor-
opgevat, na jarenlang heele streken met hun ram-
partijen en moorden te hebben geterroriseerd, dan
men grif toe, dat daaraan iets moet gebeuren. De
Crt. toont verder aan, dat de door G. B. overwogen
andering een zeer algemeene zijde heeft, waaraan
wat vast zit. Het komt het blad voor, dat dit
stuk van den arbeid van gestraften, in nauw ver-
met de kosten van het Gevangeniswezen, thans
afdoend opgelost moet worden. Niet door een in-
teele behandeling daarvan of vervanging van de
straffen door contractwetten, maar door eene nauw-
gebestudeering van het vraagstuk in zijn geheel.

Systematische opbouw. Lezingen van dr. Gunning.

Lezing Z. Stokvis.
In het „Soerabajasch Hbl.” (13 Febr.) zet dr. Nieu-
huis in een „zeer lezenswaardig” artikel over „So-
logie en Onderwijs” de noodzakelijkheid uiteen van
systematischen opbouw van het onderwijsstelsel,
feitelijk meteen van alles wat voor de ontwikke-
van Ned.-Indië noodig is; systematisch en ge-
aan hetgeen gewenscht en noodig is, in vergelij-
met wat elders werd bereikt. De Deli Crt. (13
acht de conclusie van den schrijver juist: Het
wijsprobleem, ons hooger onderwijs, onze Holl.
school, onze vakopleiding, onze leerplannen, onze
methodes moeten aldus sociologisch en vergelijkender-
worden opgebouwd en niet alleen deze vraag-
aan, maar ook het stelsel van onze politieke ont-
wikkeling, ja onze landbouw en veeteelt, kortom alles
voor de ontwikkeling van Ned.-Indië noodig
dat het ontbreken van een logische basis, bij
de mislukking van elke, hoe goed bedoelde
ing ook, in zich moet sluiten.

Dr. C. P. Gunning hield den 2den Maart te Welte-
den een voordracht over Psychologie en Roman-
op nitnooding van de Ver. tot Studie van Ko-
maal Maatschappelijke Vraagstukken, in het gebouw
de Loge De Ster in het Oosten. Tegenwoordig wa-
Z. E. de Gouv.-Generaal, met gevolg, en een uit-
schen schare van de hoogsten in den Lande. De Java-
dezen (4 Mrt.) beschouwt het als een groot voordeel
dezen apostel der psychologie in het onderwijs,
bij zijn toehoorders zulk een intense aandacht
zijn onderwerp weet op te wekken.
Medan hield dr. Gunning zijn laatste voordracht
re, de 46ste, over Taal en Taal (Deli Crt. 4 Mrt.).
deed tevens uitkomen hoe wonderschoon zijn
over Java was geweest, maar dat zijn reis over
die nog had overtroffen. Na afloop uitte de
M. C. Schadee nog de hoop, dat het ter Sumatra's
niet zou blijven bij de woorden door Dr. Gun-
gesproken, maar dat men hier, speciaal wat het
werk betreft, tot daden zou weten te komen.

heer Z. Stokvis, inspecteur M. O., heeft zijn ver-
gebruikt voor een studiereis door Amerika om

zich op de hoogte te stellen van de onderwijstoestanden
in de Ver. Staten. Te Soerabaja hield de heer Stokvis
een lezing (Soer. Hbl. 4 Mrt.). Hij heeft gesproken
met leeraren, leerlingen en ouders. Amerika trekt
sterk de belangstelling op onderwijsgebied van Euro-
peesche zijde. In Oost-Indië heeft het Amerikanisme
zich vertoond via de Philippijnen door het boek van
dr. G. J. Nieuwenhuis („Opvoeding tot autonomie”).
Spreker behandelde o.m. de wijsgeerig-paedagogische
beginselen, die in het algemeen aan het onderwijs ten
grondslag liggen, en de realiteit en practijk van het
Amerikaansche onderwijs: De doelstelling van het on-
derwijs in Amerika is geheel anders dan die wij ken-
nen, n.l. men wil daar parate kennis kweken, bur-
gers vormen. De school is in de gemeenschap begre-
pen. Eén der grondslagen van het Hollandsche onder-
wijs is een eerlijk zoeken naar waarheid, naar zuivere
wetenschap, zuivere kennis. De Amerikaan vraagt:
wat heb ik aan die waarheid, is zij nuttig en zoo ja,
waartoe? Hij zoekt een wijsbegeerte, die hem steunen
kan in zijn handelen. Aan de hand van enkele uitspra-
ken van Amerikaansche wijsgeeren liet spreker zien,
dat de doorsnee-Amerikaan niets geeft om de waarde
van de wijsgeerige idee als zoodanig. Echt Ameri-
kaansch is dan ook het stelsel van William James'
pragmatisme. Amerika richt zich op de practijk en
de daad, omdat het zich nog in orde moet bren-
gen, nog niet klaar is. Dit systeem van James, in
Frankrijk door Henri Bergson tot een eigen leer ver-
werkt, is amelioristisch, het wil beter maken. Spre-
kende over de organisatie van het Amerikaansche on-
derwijs, bepaalde de heer S. zich tot het hooger en
het middelbaar onderwijs. De Amerikaansche stude-
nten worden opgenomen in de gemeenschap; de pro-
fessoren bemoeien zich met hen. Er bestaat voor hen
een scherpe controle en tucht. Hierin wint Amerika
het verre van onze universiteiten.

Eerlijkheidshalve noemde spr. ook eenige fouten op
in het Amerikaansche onderwijssysteem: Oppervlak-
tigheid; een ver gedreven patriotisme; een sterke
plutocratie; een vergaande censuur van den kant der
big business, die geweldige schenkingen doet aan
scholen en bibliotheken en daarop rechten doet gel-
den. Ook is er een zekere humbug aanwezig in het
onderwijs. De nadeelen zijn echter van dien aard —
zoo besloot de heer S. — dat er geen kans bestaat,
dat wij ze zullen navolgen. Daar is onze aard niet
naar. Wel kunnen wij van het goede veel leeren en
misschien overnemen. (Krachtig applaus).

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

De Balische bevolking in beweging.

II (Slot).

Toch valt bij dit algeheele verbod van kastenvermen-
ging, zegt de schrijver, iets eigenaardigs op te merken,
daarbij aanhalende art. 254 van het reeds gemelde Wet-
boek „Hoekoem Koetara Agama”, dat het navolgende
voorschrijft:

Wanneer eene maagd zich uit genegenheid overgeeft
aan een man van stand, dan wordt zij niet door den
Vorst gestraft, doch als eene maagd uit den hooger
stand zich uit dezelfde overwegingen overgeeft aan een
Soedra, dan wordt zij van dezen gescheiden gehouden
en heeft een onderzoek bij den vader der vrouw plaats.

Wenschte deze den Soedra niet als schoonzoon te aan-
vaarden, dan wordt de Soedra ter dood veroordeeld en
de vrouw aan haar vader teruggegeven.

Hebben de ouders der vrouw echter geen bezwaren
tegen de huwelijksvermenging met den Soedra, dan be-
taalt de Soedra de „djaisi kapater” d.i. de koopsom der
vrouw aan hare ouders.

Verder zegt art. 102 van hetzelfde Wetboek:
Wanneer de ouders der vrouw, van hooger stand,
die zich uit vrijen wil met een man van lageren stand
wenschte te vermengen, dezen niet als schoonzoon willen
aanvaarden, dan is de Vorst verplicht man en vrouw van
elkander gescheiden te houden en heeft de Vorst het
recht het doodvonnis over den man uit te spreken.

Wordt hem echter op zijn verzoek door den Vorst
vergiftigd geschonken en het leven gelaten, dan is hij
verplicht tot betaling eener boete van 80 pekoe (1 pekoe
= 1000 kepang) aan den Vorst, terwijl 40 pekoe, als
koopsom van de vrouw, aan hare ouders moeten worden
voldaan, die bovendien nog 8 pekoe ontvangen als be-
veiliging voor het ondervonden leed in den vorm van
beledigdig schaamtegevoel.

De Baliërs noemen de vrouw, die in zulk een geval
verkeert, „Koela-Kell”.

BOEKHOUDEN.

Grondig onderwijs in eenige maanden, mondeling en
schriftelijk (5000 oud-leerlingen). Prospectus met prima ge-
tuigenissen en opgaaf van leerboeken op aanvr. bij

J. C. TER BRUGGEN

Leeraar Boekhouden W. O.
BOREELSTRAAT 5 LIJN A.

Bijzondere Verkoop-Tentoonstelling
van Werken van verschillende bekende Meesters
tegen zeer lage prijzen
in de
KUNSTZAAL, ZEESTRAAT 65.
naast Panorama Mesdag
Dagelijks van 10 tot 5 uur Toegang Vrij

STENDERT BRUIN
VALERIUSSTRAAT 70-72 LUBECKSTR. 31
DEN HAAG

Manufacturen
Lingerieën
Bonneterie
Tricot Onderkleeding
waaronder
Janssen & Tilanus
Vriezenveen

**Dames-
Confectie**
met speciale
Maatafdeeling

FILIAAL: Neptunusstraat 76-78, SCHEVENINGEN

**Rij-Onderricht
Pensionstallen
Handel in Luxe Paarden**

**MANEGE
VAN DER
VELDE**

Duinstr. 6 : Tel. 50016
... SCHEVENINGEN ...

**Stoomververij en Chemische Wasscherij
„DUINOORD”.**
Begoniastraat 188-190 Telefoon 36048
hoek Goudsbloemlaan

Goederen binnen 4 dagen zonder prijsverhoging
thuisbezorgd.

Heerencostumes . . f 4.—	Wol en Plu. p. □ el f 0.40
Mantelcostumes . . f 4.—	Handschoenen, per
Jassen, vanaf . . . f 2.75	paar vanaf f 0.20
Mantels f 2.75	Oppersen v. Heeren-
W. Dekens f 1.— en f 1.20	Costuums f 1.50
Gest. Dek. f 1.50 en f 1.75	Idem m. ontvlecken f 2.50
Vitrages . . per □ el f 0.15	Dames-Costuums
Madras f 0.20	naar grootte

Speciaal in het reinigen van Carrosserie-Bekleding

**Melkinrichting
„HET ZUIVELHUIS”**

Dagelijksche bezorging door de geheele stad van
Melk en alle Zuivelproducten.
Scherp concurrerende prijzen.
Adres: Westerbaanstraat 26-28 • Telefoon 33512

Magazijn van

Heerenhoeden en Pelterijen

EDUARD PELGER

Prinsestraat 35 - Den Haag
Telefoon 13902

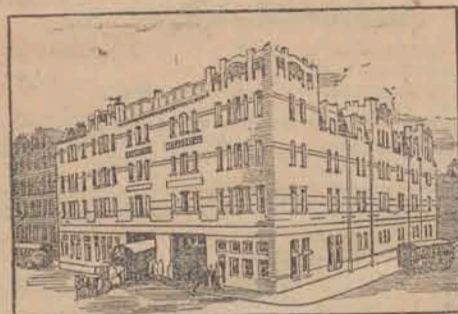
H. HELMERS
BONISTRAAT 31 TEL. 14844
'S-GRAVENHAGE

In COMESTIBLES
en KOLONIALE WAREN

**Nederlandsche Kroon
RIJWIELEN**
F. P. JANSEN - Wassenaar
TELEFOON KIEVIET 562.

**KONINKLIJKE MEUBELTRANSPORT-MIJ.
DE GRUIJTER & Co.**
DEN HAAG
AMSTERDAM :: ARNHEM

**Bergplaatsen voor Inboedels
:: Bewaring bagage ::
voor repatrieerenden
OVERZEE-TRANSPORTEN**

UIT DE VERTE

stelt de Radio U in staat de Savoy-Havanah Band te Londen te hooren

VAN DICHTBIJ

kunt U echter de **RUSSIAN NORTH STAR** hooren in het **PALAIS DE DANSE** Bezuidenhout II - Den Haag
Orchestre the Russian North Star Jasz Band. Dir. GEORGE NANCKCHOUNIAN.

Elken Zaterdag en Zondag Matinée v. 3.30 tot 5.30 u.

Drogisterij „De Korenbloem”

WED. G. BOLAND
Lijsterbesplein 1 - Den Haag - Tel. 35514
is Uw beste adres voor Spécialité's, Parfumeriën, Toilet-artikelen, Gummi, Bed-, Wagen- en Wiegzeilen, Badmutsen, Babyweegschalen, Ondersteken, Windkussens te huur
Ruim gesorteerd in Yardley-artikelen. Wijn-Depôt
Stofzuiger „Electrolux” te huur à 25 et per uur, 8 uur f 1.50
Thuisbezorgen zonder prijsverhoging.

E. J. VAN WESSEL
FREDERIK HENDRIKLAAN 68-70

VLEESCHHOUWERIJ

RUND-, KALFS-, VARKENS- EN LAMSVLEESCH
FABRIEK VAN TOEBEREIDE WORST- EN VLEESCHWAREN. UITSLUITEND te KWALITEIT INLANDSCH VLEESCH

Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.
Dagelijksche bezorging in Den Haag en Omstreken.
Prompte en vlugge bediening.

TELEF. 53634 (3 lijnen) :: DEN HAAG.

Bij **STEVENS & CO's EFFECTENKANTOOR**
REGENTESSEPLEIN 24 DEN HAAG TEL. 34210-34211
Speculeert men alle fondsen met
10 % SURPLUS
OPGERICHT 1918
zonder verplichte bijstorting

De twee gemelde artikelen uit de Hoekoem Koetara Agama, leveren, naar schrijver's meening, het duidelijk bewijs, dat, met toestemming der ouders van eene triwangsa vrouw, deze wel met een Soedra mag huwen en dat deze toestemming afhankelijk is van hunne neiging of hun lust daartoe.

Er zit iets tegenstrijdigs in het feit, dat, terwijl een Soedra bij ongeoorloofde kastenvermenging zwaar strafbaar is, men vermenging van triwangsa-vrouwen met Chineezen, Arabieren, Javanen en andere vreemdelingen ongemoeid laat.

Vraagt men te dezen aanzien bij de Triwangsa's naar de reden daarvan, dan ontvangt men, volgens den schrijver, als antwoord daarop, dat die vreemdelingen een anderen godsdienst belijden.

Onder den invloed van de verandering der tijden, is er thans eene beweging bij de Soedra's op het eiland Bali gaande, welke beoogt het huwelijksverbod afgeschaft te krijgen en art. 63 al. 3 van de Wet der Koetara Agama in te trekken.

Men heeft daartoe het verzoek gericht tot den Stedehouder van Karang Asem en den Regent van Gianjar, om, op het stuk van huwelijksluiting, aan de Balische Soedra's meer ruimte te laten, terwijl deze als tegenprestatie bereid zouden zijn te beletten dat het Europeesch kapitaal zich op Bali vestigt.

Voorts heeft men de hulp van den Resident van Bali en Lombok ingeroepen en gevraagd langs officiële weg aan de Balische bevolking kennis te geven van de vergadering, welke het Balische volk, ter bereiking van bovengemeld doel, van voornemen was bijeen te roepen.

Men heeft dit durven doen omdat op Bali de inlandsche ambtenaren, zoowel bij het Binnenlandsche Bestuur als bij de Politie, allen tot de Triwangsa's behooren en de afstand tusschen hen en het volk te groot is dan dat de volksstem tot hen zou doordringen.

Het is vreemd, zegt de schrijver, dat het Ned.-Indische Gouvernement, op dit oogenblik, op het eiland Bali werkt met wetten van eeuwen oud.

In de Vorstenlanden op Java, waar toch ook nog zovlele Hindoesche invloeden werken, heeft men, gedwongen of ongedwongen, plotseling de gouvernementen-wetten in toepassing gebracht en niettemin de zelfbesturen gehandhaafd.

En er is zijns inziens geen reden waarom zulk een toestand ook niet op Bali zou kunnen worden bereikt.

De schrijver hoopt dat de Baliërs zich zullen inspannen voor de bereiking van het beoogde doel en een toestand van beschaving in het leven zullen roepen, zooals die elders bestaat.

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

Ned.-Indië en het hongergevaar.

I.

In Ned.-Indië, zoo schrijft de persoon, die zich „Sobjector” teekent in de „Perniagaan” van 12 December 1924, is van een bepaald gebrek aan voedsel nog nimmer sprake geweest, ook zelfs niet tijdens den jongsten grooten Europeeschen oorlog en dat zal, zijns inziens wel de reden zijn, dat men over het algemeen zich weinig aan dat onderwerp laat gelegen liggen.

Toch is het hongergevaar in Ned.-Indië allerminst denkbeeldig en wijst de schrijver in dit verband in de eerste plaats op de overbevolking van Java.

Sedert het jaar 1869 is de bevolking op dat eiland ontzettend toegenomen, zooals kan blijken uit het terzake ingesteld onderzoek, dat spreekt van eene vermeerdering van 6½ miljoen zielen tusschen de jaren 1860—1875 of 52 procent.

Van af het jaar 1875 tot aan het jaar 1890 bedroeg die vermeerdering 5,6 miljoen zielen, d.i. 31 procent; van 1890 tot 1905 5,3 miljoen zielen of 26 procent; van 1905 tot 1920 5 miljoen zielen of 17 procent.

Uit die getallen kan men opmaken dat vrees voor gebrek aan eene Javaansche nakomelingschap voorhands niet gewettigd is.

Ware die aangelegenheid toch niet zóó gezond, als zij is, dan zou van zulk eene volksvermeerdering hoogstwaarschijnlijk wel geen sprake zijn. Men spreekt, volgens den schrijver, op dit oogenblik, van een ziental op Java van 53 miljoen.

De oppervlakte van het Eiland wordt gerekend op 131403 vierk. Kilometer, zoodat op 1 vierk. Kilometer 266 personen zouden wonen.

Het grootste deel dier personen houdt zich van ouder tot ouder met den landbouw bezig en leeft in hoofdzak van rijst.

Ten einde de steeds toenemende bevolking van dat

eerste levensmiddel te voorzien, is derhalve eene groote hoeveelheid rijst noodig, welke door uitbreiding van de rijstcultuur moet worden verkregen.

Berekeningen hebben uitgemaakt dat één persoon per jaar, op zijn minst genomen, 1,65 picol rijst voor levensonderhoud noodig heeft.

En, aangezien Java oplevert 53 miljoen picol rijst per jaar, zoo is voor de 35 miljoen zielen slechts 1,52 picol per persoon beschikbaar, 0,13 picol 's jaars komt er dus aan elken persoon te kort, terwijl die gegevens tevens zou blijken, dat, om aan de maal behoefte rijstvoedsel van de bevolking te doen, de productie jaarlijks met 4.550.000 picol moet worden opgevoerd.

Thans wordt deze rijst uit andere landen ingevoerd en wel uit Saigon, Rangoon, Siam enz.

Het spreekt van zelf dat een te kort aan rijst Indië wordt gevoeld, wanneer, zooals tijdens de jongsten grooten oorlog in Europa heeft plaats gehad, de Westersche Grootmachten dien voor Indië bestemde uitvoer opkopen ten behoeve van de voedselvoorziening der groote troepenmachten en dat die koop groote moeilijkheden kan opleveren voor voedselvoorziening der Ned.-Indische bevolking.

Die moeilijkheden worden niet weinig verzwakt wanneer, zij het dan ook tijdelijk, slecht-sociaal de wende rijsthandelaren hunne rijstvoorraden opbewaren in hunne pakhuizen en die voorraden eerst dan van hand zetten, zoodra de door hen gevraagde hoogen prijzen worden betaald, en zij met die hooge winsten gaan strijken.

Het is algemeen bekend, dat het voorkomende gebrek aan rijst voor vele Javanen onder meer de oorzaak is om uit te zwermen naar de eilanden Sumatra en Borneo om daar hun levensbestaan te zoeken en dat zij, gehecht aan hun land als zij zijn, dit niet gedwongen doen.

Die gehechtheid aan hun land is de reden dat aantal zwervers niet grooter is dan het thans is.

Eene andere opmerking van den schrijver met betrekking tot het onderwerp der Indische voedselvoorziening is dat de bevolking van Ned.-Indië, in de genwoordige omstandigheden, afhankelijk is van het buitenland.

Veel noodzakelijke levensbehoeften moeten van Europa worden ingevoerd, alwaar de industrieën steeds volmaakter worden.

Manufacturen, geneesmiddelen, gereedschappen, machineriën en tal van andere zaken meer, worden steeds meer geperfectioneerd worden, worden Europa naar Indië gezonden, thans tegen veel gere prijzen dan weleer, omdat Europa, sedert grooten oorlog die artikelen ter eigener beschikking moet houden en de uitvoer daarvan dientengevolge beperkt is.

(Wordt vervolgd)

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht

De West-Indische Gids.

De April-afl. opent met eene beschouwing van F. G. Schalkwijk, oud-lid van het Hof van Justitie Curacao, over de reorganisatie van de rechterlijke macht en van de rechtspleging der kolonie Curacao in de toekomst. — Mr. Dr. C. F. Schoch schrijft een artikel over de Koloniale Staten en de belangen van den grooten landbouw in de landbouwkolonie Suriname en vervolg op den Ondernemersraad voor Suriname, welke, als men weet, onlangs in het leven is geroepen en die doel heeft de bevordering van de maatschappelijke belangen van de in Suriname werkende ondernemingen te bevorderen. — De hr. Th. E. Penard vertelt bijzonderheden over „an old bill of lading fom Surinam”, gedateerd Mei 1703, waarbij een facsimile. — Ten slotte: Bespreking en Bibliographie.

De Indische Gids.

De April-afl. opent met „Eenige beschouwingen over koloniale propaganda door middel van het onderwijs door Kees van Hoek. Na eene uitwijding over de bestelling in Nederland voor Indische aangelegenheden, waarin schr. tot de conclusie komt dat we in vergelijking met andere koloniserende mogendheden, al een behoorlijk goed figuur slaan, komt schr. tot het eigenlijke onderwerp van zijn opstel genoemd, onderwijs. Hoofdzakelijk bepaalt hij zich tot hetgeen ten deze werd gedaan door het Koloniaal Instituut, het Comité voor Indische Opleiding en leergangen (Comité-Zeijlstra) en het Indisch Opleidings Comité (I. O. C.), voorzitter de heer F. van Peski. Hoewel niet blind voor de goede bedoelingen van

Het beste adres

voor de levering van Koloniale Waren en Comestibles is

P. VROLIJK, Haagschestr. 1

Telefoon 52159

THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

JOSEPH RIEP - DEN HAAG

RIJWEG 83

Gediplomeerd Coupeur-Kleedermaker

Vanaf 8 April 1905—24 Nov. 1923 werkzaam geweest bij de Fa C. H. KUNNE & ZN, Den Haag

Damestailleurs, Sport-, Rij-, Amazonekleeding, Heeren Rok-, Smoking-, Jacquet-, Colbertcostumes en Fijne Pelswaren.

ZOUTMANSTRAAT 42 DE RENTEKAS 's-GRAVENHAGE

Effecten - Coupons - Rekening-Courant

Spaarkas renteverg. 4 pCt.

Safe-Inrichting

de laatstgenoemde lichamen acht schr. de bereikte resultaten verre van bevredigend. Zijn oordeel luidt: Het advies van het Comité-Zeijlstra op de twee voornaamste punten van zijn programma na zesjarigen werktijd is "niet". En: Het door het I. O. C. gepresteerde is al te weinig als somma van actie over 16 maanden¹⁾ en heeft tot dusverre zelfs matige verwachtingen de niet ingeslagen." — De hoofdredacteur G. Nypels schrijft over emigratie van Javanen naar de Lampongsche districten naar aanleiding der geruchten over stopzetting der Indische Regeering. — Mevr. M. Nittel—de Wolff Westerrode vervolgt haar „Kijkjes in het leven onzer Indische bedienden"; thans beschrijft ze de komst van een nieuw kindje bij Spen's vrouw, waarbij het zoo gemakkelijk toeging. — Mr. J. J. van Bolhuis voert de lezers van de Tweede Kamer der St. Gen. tijdens de behandeling der Wet op de Staatsinrichting van Ned.-Indië. — Overigens bevat dit Nr. de vaste rubrieken: Varia. — Van van brochures en van tijdschrift- en dagbladrubrieken. — Buitenland. — Koloniale literatuur. — Wetenschap en industrie. (In deze rubriek is o.m. samenvattingen in den laatsten tijd is geschreven naar aanleiding der a.s. Indologische studiën aan de Rijksuniversiteit te Utrecht. Aan het pro- en contra eene rationeële toevoeging „Hoe nu"?).

Draaibare sterrenkaart voor de tropen.
De Javase boekhandel en drukkerij te Batavia heeft draaibare sterrenkaart voor de tropen uitgegeven, bedoeld en van een korte handleiding voorzien door dr. J. Visser, wetenschappelijk medewerker aan het Koninklijk magnetisch en meteorologisch observatorium te Utrecht.
De kaart berust op het beginsel, toegepast o.a. in de laatste Duitse uitgave: Der Sternenhimmel zu jeder Zeit des Jahres, van A. Klippel in Dortmund.
De uitvoering is echter enigszins gewijzigd, omdat de kaart van den hemel in de tropen anders is dan in de gematigde gewesten. De kaart bestaat uit de eigenlijke draaibare sterrenkaart, die draait in een omhulsel, waarin aan weerszijden de beide zichtbare hemelhelften afgesneden, met den horizon als rechte lijn, en niet, als in de Duitse kaarten, als ellipsvormige opening. De afwijking van de beide helften op de scheidingslijn is tot stand gebracht door een overslag van 10° op iedere helft, waardoor een strook van 20° de beide deelen gemeenschappelijk is.
De kaart is zeer geschikt voor het onderwijs in kosmografie en natuurkundige aardrijkskunde; zij heeft een Nederlandsche, Maleische en Javaansche gebruiksaanwijzing.

Onze Tijd.
De eerste Nr. van Onze Tijd, algemeen christelijk tijdschrift voor Nederland en Koloniën, zegt (volgens de redactie) in de geloofsbelijdenis: Wij moeten met onze taal, onze woorden en daden, met onze naar ons tredende meerderheid beslag leggen op het beginsel; ons christelijk beginsel algemeen ingang en verwezenlijking doen vinden. Wij moeten verloren terrein heroveren.
Dr. P. Bergmeyer, oud-Volksraadlid, keurt in „De Indische leerstoelen te Utrecht" deze af, maar oordeelt dat de Leidse hoogleraren zich wat moeten bedenken wanneer zij in het publiek spreken.

De Indische Post.
Het nr. van 28 Febr. bevat o.m. het vervolg van Jan van der Meer's interview met Gouverneur van Heemstra over de toekomst van Suriname. — Dr. H. C. Delsman schrijft over de „Geraamts", — W. W. v. B. heeft het in Rimboe over de „Geraamts" over Kees den Aap. — Enz.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.
De 12de jaargang, inhoud van No. 36 (7 Maart). Het weekblad behandelt binnenshuis in het bijzonder met betrekking tot de bemesting van thee, door Dr. H. L. H. H. — Iets over de toepassing van bestrijdingsmiddelen bij Deli-tabak, door Dr. L. Fulmek. — Voor het Deli-land de Pengalengansche jeneverfabriek. — Sprokkeling van de buitenlandsche pers. — Het rijstvraagstuk in Oosten. — Maandlijksch overzicht van Java's landbouwmarkten.

De Indische Culturen.
Het nr. van 1 Maart j.l. bevat o.a.: Het laatste oordeel van Ned.-Ind. Landbouw-Syndicaat, door Mr. A. van der Meer. — Het biologisch vastleggen van de stikstof in de lucht enz., door Dr. J. J. B. Deuss. — De rubbercultuur door W. Wynaendts van Resandt. — De bediendenslijmziekte in de Deli-tabak door wisselbouw met de Invisa, door Dr. C. J. J. van Hall. — Caucaasrubber. — Artikel is gedateerd Augustus 1924.

GASIN DE NOUVEAUTE'S
v.h. Gebr. LEVIJ
Winkelstraat 144 - APELDOORN - Tel. 162
WES- EN KINDERCONFECTIE
MODE-ARTIKELEN - LINGERIE
SITTEN
HOEDEN, enz.

serie, gehouden door den heer W. H. Ukers, Redacteur-uitgever van het „Tea and Coffee Trade Journal", New-York, op eene vergadering op 23 Dec. 1924 te Weltevreden.

De Indische Boerderij.

De hr. H. J. Wigman schrijft in het Nr. van 20 Febr. een geïllustreerd populair-wetenschappelijk opstel over palmen waarvan in 's Lands Plantentuin te Buitenzorg niet minder dan 620 soorten gekweekt worden. „Een dergelijke verzameling wordt nergens in de wereld gevonden" zegt schr.

De Indische Mercur.

Inhoud van No. 15. Berichten van de Afdeling Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut No. 20, Terpentijn van Sumatra. — De importhandel van Java. — Koffie-statistiek voor Nederlandsch-Indië. — Het Algemeen Syndicaat van suikerfabrikanten in Ned.-Indië over 1923. — De toekomst van Suriname. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen, zomede de overige wekelijkse rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. Inst. geeft een opgave van literatur over aetherische oliën, boschwezen, looistoffen, gommen, geneesmiddelen, voedingsmiddelen, vruchten, enz.

Op reis in Nederl.-Nieuw-Guinea.

Het Nr. van „Vrije Arbeid" bevat het eerste gedeelte van een schrijven van Dr. Thierfelder aan zijn moeder, ter publicatie in dat tijdschr. afgestaan. Het is getiteld: „Op reis in Nederlandsch Nieuw-Guinea naar de boven-Digoel-rivier, waar kannibalen en koppen-snellers huizen" en wordt door H. F. T(illema), de redacteur der rubriek Indië, als volgt ingeleid:

Dr. Thierfelder is de arts door de Ned.-Ind. Regeering naar Zuid Nieuw-Guinea gezonden om de daar heerschende geslachtsziekte, waaraan de bevolking snel te gronde ging, te bestrijden. Gesteund door Mevrouw (arts) en met behulp der R.K. Missie, waartoe de bekende pastoor Vertenten behoort, is het geluk de ziekte halt toe te roepen. De bevolking gaat nu weer langzaam in aantal vooruit. Onder uiterst moeilijke omstandigheden heeft Thierfelder, geholpen door een Europeesch ziekenverpleger, wiens naam me jammer genoeg ontschoten is, gewerkt. Ik heb het groote voorrecht gehad ter plaatse met den dokter, den geestelijke, den verpleger te spreken, ze aan den arbeid gezien. Mijn oprechte hulde aan allen!

Mededeelingen Algemeen Proefstation voor den Landbouw.

Van deze, door het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel uitgegeven publicatie is No. 18 verschenen, met den volgende inhoud.

I. Petrografische werkzaamheden ten behoeve van het bodemkundig onderzoek in Ned. Oost-Indië, door J. Th. White.

II. Die Petrographie der Residenz von Bantam, nebst einer Karte 1:200,000, einer Uebersichtstabelle und 2 Tafeln, von Dr. E. Scheibener.

De Taak.

Het Nr. van 21 Febr. bevat o.m. Zending, Missie en Bestuur (opent met een uitspraak van Prof. Snouck Hurgronje: De meerderheid der mohammedaansche schriftgeleerden, hoewel gewend om zich in den regel binnen haar eigen sfeer te houden, wordt door een krachtige missionaire aktie tot reactie geprikkeld). — De landstaal bedreigd, door Onderwijzer. — Over opvoeding en maatschappij, door X. — Politiek op korten termijn. — De Hadj. (Overzicht van R. A. A. Wiranata Koesoema, Regent van Bandoeng. Mijn reis naar Mekka).

Schoolatlas van Nederlandsch Oost-Indië.

Van den overbekenden atlas van Oost-Indië, bewerkt door de oud-inspecteurs van het Inlandsch Onderwijs W. van Gelder en C. Lekkerkerker is wederom een nieuwe druk (de achtste) verschenen. De samenstellers hebben alle eer van hun werk; zoo is hijv. niet alleen rekening gehouden met de laatste wijziging in de administratieve indeeling, doch ook met de ingrijpende veranderingen in de spelling der plaatsnamen (voor de keurige uitvoering verdienen ook de graveurs een woord van lof), waarmede gepaard is gegaan eene vernieuwing van de zoo handige alphabetische lijst van namen achteraan. Gevolg gevend aan een herhaaldelijk uitgesproken wensch, hebben de samenstellers thans ook een verkeerskaart van Java en Madoera gegeven, welke o.i. intusschen wel eenigermate aan duidelijkheid zou gewonnen hebben wanneer zij gekleurd was uitgegeven.

Als altijd bevelen wij dezen voortreffelijken atlas aan; niet alleen op de scholen, doch ook buiten de

GODELINESCHOOL TE HILVERSUM.
LAGERE SCHOOL VOOR JONGENS EN MEISJES.
MIDDELBARE SCHOOL VOOR MEISJES.
Prachtige, gezonde ligging. Kleine Klassen.
Prospectus op aanvraag.
De Directrices:
G. J. THOMASSEN, Ministerpark 8.
E. J. F. SCHMIDT, Heuvellaan 6.

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve - 20,045,032.-
Buitengewone Reserve - 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE

Vestigingen in Nederlandsch-Indië, Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten Incasseeringen en Financieringen.

Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscredietbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

GELD.

ROTTERDAMSCH CREDIETBANK
Corn. Speelmanstraat 7 - DEN HAAG - Tel. 71359

Kapitaal beschikbaar voor den Handel en particulieren, 2e hypotheek met borg, ambtenaren ook zonder borg, 6 pCt. rente en 2 pCt. administratiek. Geen nieuwe levensverzekering vereischt. Indische verlofgangers met 2 borgen; kunnen ook verlofg. zijn. Postz. v. antw. inst. Soliede tusschenpersonen gevraagd.

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

Deelname

opengesteld in kapitaal eener N.V. in het bouwbedrijf in den Haag. Dividend bedroeg over 1922 20%, over 1923 13%.

Brieven onder No. 388 Bureau van dit blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

NIJMEGEN

NIJMEEGSCHE IJZERHANDEL

Molenstraat 79-81

Broerstraat 16.

Het meest gesorteerd en goedkoopste adres voor Huishoudelijke artikelen, Gereedschappen, enz.

Vraagt prijzen s. v. p.

Verzending naar Oost- en West-Indië onder garantie.

H. J. C. TER HORST

v. h. N. V. PROVINCIALE IJZERHANDEL

MOLENSTRAAT 126, Tel. No. 1835 NIJMEGEN.

SPECIAL ADRES voor

complete Keuken-Inrichtingen

C. REIJERS

HOF-FOTOGRAAF

St. Annastraat 9 - NIJMEGEN - Telef. 107

In de stad aan huis te ontbieden zonder prijsverhooging

De grootste en soliedste Magazijnen

in alle soorten Noord-Brabantsch Schoonwerk

GEBR. DE MANDT

GROOTHANDEL IN SCHOENEN

's-HERTOGENBOSCH, Hooge Steenweg 3
NIJMEGEN, Houtstraat 38 - Telefoon 1156

NIJMEGEN

Stoomververij en Chemische Wasscherij
GEBR. POLKAMP & Co

Fabriek en Kantoor:
Wolfskuilsheweg - Telefoon 1641

Filialen:
ZIEKERSTRAAT 4 te NIJMEGEN
BAKKERSTRAAT 60 te ARNHEM

Reinigt en Verft alles

BAHLMANN & Co

GROOTE MARKT 13-14-15

NIJMEGEN

Het Oudste en Soliedste adres

voor
MANUFACTUREN
DAMES- en KINDER-CONFECTIE

THEO WANDERS & Co.

Van Broeckhuysenstraat 15 — Tel. 2441

NIJMEGEN

Piano's - Vleugels - Orgels - Pianola's

Zeer gemakkelijke betalingsvoorwaarden
STEMMEN - REPAREREN - VERHUREN - INRUILEN

J. H. KAPPÉ NIJMEGEN

BRANDSTOFFENHANDEL

AREND NOORDDIJNSTRAAT 15-17 - TELEF. 2336

Alle soorten **Brandstoffen**
prima en tegen concurrerende prijzen

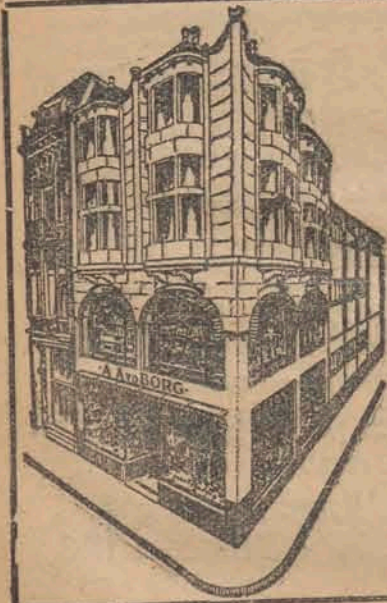
P. TH. VIS, BANKETBAKKER

ST. ANNA STRAAT 250 HOEK GROENESTRAAT

NIJMEGEN TELEFOON 950

EERSTE KLAS BANKETBAKKERIJ

Specialiteit in Boterspeculaas

A. A. v. D. BORG

Broerstraat 43
NIJMEGEN

WARENHUIS

voor
Galanterieën,
Porcelain-, Glas- en
Emailliewaren,
Borstelwerk,
Schoonm.-artikelen,
Lederwaren, Staal-
en Mandenwerk,
Grootte keuze
Kinderspeelgoederen
Dagelijks iets nieuws.
VASTE PRIJZEN
à CONTANT.

Official **Ford** Dealer

THE UNIVERSAL CAR

Reinkenstraat 1 K

Garage „Hamim”, H. Wegerif Den Haag, Tel. 34215

Service - Automobielen-Onderdeelen

schoolwereld wordt hij terecht door velen met voor-
liefde gebruikt.

Arta.

We ontvingen thans de twee tot nu toe verschenen
Nrs. van het nieuwe maandblad Arta, uitgegeven onder
hoofdredactie van Amaroellah St. Mangkoeto.

De inhoud geeft geen aanleiding tot nadere bespreking;
veel illustraties en een weinig tekst, Hollandsche en
Maleische.

In het tweede Nr. geeft de redactie een uiteenzetting
van het beoogde doel, nl. het streven naar eene nauwere
samenwerking en beter begripen tusschen Nederland en
Indonesië en wel:

bij de Indonesiërs: door middel van „Arta” propa-
ganda te maken voor gezonde denkbeelden omtrent
volksgezondheid, volkshuisvesting, handel, nijverheid,
verkeer en spaarzin, kortom de dingen, waarin de In-
donesiër bij uitstek bij Nederlanders ter schole kan
gaan;

bij de Nederlanders: meer algemeen en beter begrip te
vestigen van hetgeen de Indonesiërs reeds vermogen, van
de groote kwaliteiten van hart en hoofd, waarop zoo-
velen onder hen mogen bogen, van den zoo diep gewor-
telden volksgeest, zich uitende in eigen taal, eigen be-
schaving, eigen kunst enz., hen te doen inzien, dat het
hier gaat om millioenen en millioenen, die in een weinig
materialistische maatschappij leven en het broederschap
waard zijn gelijk geen ander.

Indologisch hooger onderwijs.

Bij H. D. Tjeenk Willink te Haarlem is van de hand
van Prof. Mr. M. W. F. Treub eene brochure verschenen,
getiteld: Onafhankelijk Indologisch hooger onderwijs.

Na eene inleiding bespreekt schr. „De aanslag op
Leiden” van de zeven Leidsche hoogleeraren, vervolgens
het tengevolge van de „overdreven ethiek der Leidsche
school” gestichte „Indologisch Fonds” en daarna het
praeadvies van Prof. de Louter.

De Ingenieur huldigt Dr. Verbeek.

In het jongste Nr. van De Ingenieur wijdt de hoofd-
redacteur, Ir. R. A. van Sandick, waardeerende woorden
aan Dr. R. D. M. Verbeek, ter gelegenheid van zijn 80en
verjaardag op den 7en dezer, waarbij schr. vooral den
nadruk legt op diens Indische wetenschappelijke publi-
caties. Nadat de hr. v. S. zegt van Dr. Verbeek ver-
nomen te hebben dat deze thans den tijd gekomen acht
zijn wetenschappelijken arbeid te staken, besluit hij:

We moeten het voornemen om de pen naar te leggen
eerbiedigen. Dr. Verbeek heeft, ook bij het stijgen der
jaren, gewerkt met een toewijding, waarvoor men grooten
eerbied moet koesteren. Het is een weemoedige ge-
dachte, dat hij den arbeid waaraan zijn levensavond ge-
wijdd was: de bibliografie van de vakken, waarin hij
geleefd heeft, zal staken. Maar dan blijft ons toch het
gevoel van groote dankbaarheid voor alles wat hij aan
Indië en de wetenschap heeft gegeven.

Aanteekeningen over den economischen toestand van
het gewest Oostkust van Sumatra gedurende het jaar
1924. (Mededeelingen van de Handelsvereniging te
Medan. 1 Maart '25).

Rubber restrictie, door Ir. M. Sanders. (Econ.-Statist-
ische Berichten, 8 April '25).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chinesche
pers, 1925, No. 10. (Bureau voor de Volkslectuur en aan-
verwante aangelegenheden, afd. Pers. Weltevreden).

De waterzuivering te Soerabaja, door Ir. C. P. Morn.
Met Naschrift door Dr. Ir. J. Versluys. (Water en Gas,
10 April '25).

Padang en de Padangsche Bovenlanden. Met ill. (ver-
volg). (Het Nederlandsche Zeewezen, 4 April '25).

Suriname.

Een *Boschneger-diplomaat*. Met de Boschnegers aan
de Marowijne, de vrachtaarders naar de goudvelden, zijn
onlangs weer moeilijkheden voorgekomen, in verband
met een loonkwestie. De Districts-commissaris zond zijn
motorboot om den „weerspannigen” granman Amakti te
halen. In „De Surinamer” van 8 Februari vinden wij een
luimige beschrijving van des granmans „intocht” en van
de daarop gevolgde „kroetoe” oftewel vergadering: „De
motorboot keerde terug met op sleeptouw 3 à 4 booten,
waarin de granman zich met zijn hofhouding bevond, be-
wust van zijn waardigheid. In een der booten werd een

formidabele trom geroerd volgens de regelen der kroetoe
bij Boschnegers gebruikelijk, zoodat in minder dan een
tijd meer dan half Albina aan den Waterkant stond op-
gesteld.

De gouverneurscorjaal voerde hoog in top het
formfaide, vervuilde overblijfsel van hetgeen in de
rieuser dagen zijns bestaans een Nederlandsche driekleu-
re heette. Daaronder nog iets, dat aan een dundoek her-
innerde en waarschijnlijk de particuliere vlag van Z.
Hoogheid voorstelde. En ten slotte, ter voltooiing
decoratie van de gouverneurlijke schuit, een flesch, be-
gelend onder aan den vlaggestok.

Amakti „debarkeerde” natuurlijk heel deftig over
komstig zijne waardigheid in groot tenue en knikte be-
genadig en welwillend tegen de vergaderde menigte,
daar te zijner eere stond opgesteld. Zelfs de wringende
schoenen konden zijn fier zelfbewustzijn niet schaden.

Zijn intocht was er althans niet minder waardig
En zijn houding op de kroetoe evenmin”....

Wij kunnen hier de geheele beschrijving niet over-
nemen. Op de kroetoe ontwikkelde Amakti bijzonder
diplomatisch talent. Bij elke terechtwijzing gaf hij van
antwoord en vermakelijk was dat hij telkens zeide:
„zou de Gouverneur [van Suriname] ook niet ge-
hebben.” Hij wees er met gevatheid op dat de kroetoe
was beledigd om in vrede bij elkander te komen en dat
zou geschonden worden, wanneer er harde woorden
werden gewisseld. Hij erkende den Commissaris van
dig te hebben, doch ook het omgekeerde was waar.
„Het waardige slot der vertooning was dat Amakti
eindigde met te danken voor het eere-escorte, dat hij
was toegevoegd — terwijl het was uitgezonden om
„op te brengen”! — en... geschenken te vragen.
zijn verlanglijst had hij staan: een wekker (alsof hij
uitgeslapen genoeg is), een horloge, een nieuwe vlag
hij wel hebben mag!), een revolver (??) en...
ridderorde! Een ridderorde van H.M. de Koningin!”

Tot zoover „De Surinamer”. Die iets meer van Am-
wil weten leze in „De West-Indische Gids”, derde ja-
gang, blz. 630 v. het artikel van den oud-Gouverneur
Staal.

In antwoord op de motie van de heeren Dragten
Kraan inzake bescherming van inlandsche krachten
vreemde ondernemingen verzond de Gouverneur het
volgend schrijven aan de Koloniale Staten:

In verband met het door de Koloniale Staten in
vergadering van 19 November 1924 genomen
strekende om het daaraan te leiden dat de voor-
den voor het verkrijgen van immigranten-arbeid-
zullen worden aangevuld met eene bepaling als
bij aangegeven, heeft de ondergeteekende de eer
College het volgende mede te deelen.

De aanleiding tot het nemen van het besluit is gewor-
de in de pers verschenen berichten, dat het voornemen
zou bestaan op sommige ondernemingen om het
heemsch opzichterspersoneel te ontslaan en voortaan
benoeming uit te sluiten.

De ondergeteekende betreurt het, dat omstandigheden
en wellicht feiten zich hebben voorgedaan, welke ge-
opleverden voor de in het besluit tot uiting gekomene
vrees. Het is hem evenwel aangenaam te kunnen mede-
deelen dat een ingesteld onderzoek uitgewezen heeft,
vooralnog geen reden behoeft te zijn voor ongerust-
en dat er allerminst aanleiding bestaat voor het be-
om ten deze ingrijpend op te treden.

Het is n.l. gebleken dat in het afgelopen jaar
Engelsche opzichters voor de suikerondernemingen
het district Nickerie, waarom het hier feitelijk gaat,
den uitgezonden. De aankomst van bedoelde opzich-
heeft evenwel tot nog toe niet tot gevolg gehad het
zenden van die ondernemingen van inlandsche krachten
En er bestaat gegronde reden tot twijfel of, om practische
redenen, de uitzending zal worden voortgezet en ook
de komst van die opzichters zal leiden tot het nemen van
den gewraakten maatregel.

Bestaat er alzoo voor den ondergeteekende geen
doende grond om te bevorderen een aanvulling van
voorwaarden voor het verkrijgen van immigranten-arbeid-
ders voor de plantages, in den aangegeven zin, Wel-
aanvulling zou moeten geschieden in het Koninkrijk
besluit van 22 Maart 1872 No. 27 (G. B. No. 8) tot
vulling en wijziging der bestaande verordeningen al-
fende immigratie, de vraag rijst bovendien of het ge-
meen belang met een dergelijke aanvulling zou zijn ge-
diend en ook of daarmede zou worden bereikt dat de
andere plantages, toebehoorende aan eigenaren van
vreemde nationaliteit, ook geschikt inheemsch opzich-
hebbend personeel zal worden aangesteld. Op deze vraag
past naar de meening van den ondergeteekende een
kennend antwoord.

HET BEKENDE ZUIVELHUIS „THOMSON”
THOMSONLAAN 122 DEN HAAG

is momenteel het eenigste adres waar men
voordeelig zijn **Boter, Kaas, Eieren, Vleesch-**
waren en Comestibles kan bekomen tegen
scherp concurrerende prijzen. **Speciaal adres**
voor fijne Binnen- en Buitenlandsche Kaassoorten.

Firma W. H. EVERA
Obrechtstr. 511 DEN HAAG Tel. 30704

Alle Artikelen voor de RIJSTAFEL
Kroepoeks, Mie, Sambalans, Boemboe's,
Kemirie's, Kloeks, Ketjap benteng,
Keukengereedschap, enz.
Koloniale Waren. Comestibles. Spijzen in bulk

's-Gravenhaagsche Begrafenis-Onderneming
C. LOOLJE, Tasmanstraat 57, DEN HAAG
 Telefoon 33788 - Postrekening 46391

Op grond van het bovenstaande vertrouwt de onder-
 tekende dat de Koloniale Staten het met hem eens
 zijn dat voortsnog de noodzakelijkheid voor
 maatregel, als door hen aanbevolen, niet bestaat.

"De West" van 20 Maart schrijft:
 De heer H. G. Brandon, die tijdelijk belast was met
 de beheer van het district Cottica, is onlangs eervol
 overgevoerd uit die functien. Hoewel nog verbonden aan
 de ambtelijke dienst in Indië, zal de heer Brandon
 voorloopig hier vestigen. Hij heeft een honderd
 hectare land van de plantage Guadeloupe in bewer-
 king genomen voor rijstcultuur en zal trachten daar
 met succes het bewijs te leveren van hetgeen hij heeft
 vermeld in zijn Suriname-artikelen in De West Indische
 Gids: dat een rationeel, met moderne hulpmiddelen
 beoefend landbouwbedrijf in Suriname betere re-
 sultaten kan opleveren dan tot dusver het geval is.

"De West" van 17 Maart meldde:
 Gisteravond is ten Gouvernementshuize de overeen-
 komst getekend waarbij het draadloos station te Para-
 maribo, tot dusver behorende aan de Surinaamsche
 Maatschappij, wordt overgedragen aan het
 Gouvernement.
 Voor het publiek verkeer zal het station eerst worden
 ingesteld wanneer de ontworpen tarieven, enz. in
 Nederland zullen zijn goedgekeurd en aansluiting zal zijn
 bereikt met het internationaal draadloos verkeer.
 Voorloopig zal dus het station, evenals tot dusver het
 geval was, in hoofdzaak zijn dienst beperken tot tele-
 grammen van zeeschepen en berichten voor Moengo.

"Suriname" van 20 Februari een interessant ar-
 tikel van den geneesheer T. May over "Tref en
 draef". De schrijver zegt daarin dat hij, voor een
 ander doel oude geschriften doorsnuffelende, in han-
 den kreeg een artikel van wijlen Dr. Landré in "Nieuw
 West-Indisch Geneeskundig Tijdschrift" 1852, waarin over
 de ziekten gehandeld wordt.
 Het artikel van den heer May er op wijzen, dat het ar-
 tikel van Landré aangehaald is in het artikel "Tref en
 draef" in de "Encyclopaedie van Nederlandsch West-Indië"?

"Suriname" van 20 Maart meldt:
 Prof. J. C. Kielstra, hoogleraar aan de hogere
 school te Wageningen, kwam gisteravond
 van de Prins der Nederlanden via Trinidad hier aan.
 Hij heeft deze gelegenheid bezocht ook de heer A. Hyatt
 Hill, naturalist en schrijver, de kolonie.
 Het is ons niet, dan is de heer Hyatt Verrill
 de schrijver van: "Isles of Spice and Palm", London
 New York 1916 en van "The book of the West In-
 dian", New York 1917, beide boeken besproken in den
 jaargang van "De West-Indische Gids". Wij
 hopen dat de schrijver gegevens verzamelt voor
 een nieuw boek of voor een nieuwe uitgave van zijn
 bekende boeken.

"De Vaderlander" van 3 April een krachtige op-
 paskende van den heer F. H. Umbroge in het belang van
 Suriname. Het artikel is getiteld: "De belekenis van
 de kolonie Suriname voor Nederland".
 Deze lezers herinneren zich wellicht nog het arti-
 kel van denzelfden schrijver in den vijfden jaargang
 van "De West-Indische Gids", getiteld: "Een middel
 om Suriname uit het moeras te helpen".

"De Tijd" van 31 Maart handelt F. Huisman over
 de Antikaansche Missie-Tentoonstelling.
 De Zuid-Amerika trekt de inzending der Neder-
 landsche Redemptoristen, die in Suriname en Neder-
 land Guyane(?) werkzaam zijn voor 't zielenheil,
 alleen de aandacht van een volbloed Nederlan-
 der maar ook van de wetenschappelijke wereld. Eeni-
 geleden heeft de geleerde professor Livio Ci-
 ccarelli van het Anthropologisch en Ethnografisch mu-
 seum van Florence deze tentoonstelling van Neder-
 landsche Guyane beschreven en vond ze een der beste
 tentoonstellingen van de Vaticaanse Missietentoonstel-

Ahlbrinck — op wiens artikelen in "De Suri-
 name" wij hier meermalen de aandacht hebben ge-

vestigd — is aangewezen om bij dit deel der tentoon-
 stelling inlichtingen aan de bezoekers te geven.

De redactie van de "Suriname" is zoo vriendelijk
 ons de bladen nu per iedere mail te zenden, inplaats
 van om de vier weken een heel pak tegelijk. Aan on-
 zen collega onzen dank.

Curaçao.

De uitkomsten van 1924.

Hoewel in den regel eenig voorbehoud wordt ge-
 maakt over de uitkomsten van een afgelopen jaar in
 verband met in Nederland gedane betalingen of nog
 bestaande verplichtingen, deelt de M. v. t. der be-
 grooting voor 1926 zonder meer mee, dat de dienst
 over 1924 een overschot liet van ongeveer een ton
 gouds.

Wij verblijden ons gaarne over dit goede bericht,
 al willen wij de beteekenis ervan niet overschatten, te
 minder nu het Bestuur kans heeft gezien voor 1926
 weer een tekort van bijna een half miljoen te ramen.
 Misschien wil de Koloniale Raad hierin ook nog wel
 een woordje spreken, en eens langs staatsrechtelijk
 formeelen weg tot eene sluitende begrooting komen.
 Het zal dan belangwekkend zijn wat de Regeering doet.
 Voorloopig vragen wij slechts wat gebeurt er met
 die f 96.000.—, die over 1924 over zijn?
 Er is intusschen nog veel te doen. Begrijpelijk is,
 dat verschillende categorieën van ambtenaren zich
 tot den Gouverneur gewend hebben om salarisver-
 hooging.

Scheepvaart.

In de week van 9—15 Maart l.l. werden weer heel
 wat toeristenbooten verwacht, niet minder dan 5,
 waarvan 2 op één dag.

De Amerikaansche duikboot V, heeft een bezoek
 aan Willemstad gebracht. De boot, 342 voet lang en
 met 80 koppen bemand, kwam van Colon en vertrok
 den volgende dag naar St. Thomas.

Het bekende s.s. *Philadelphina* van de Red D
 lijn zal op Curaçao gemist worden. Het schip is, vol-
 gens de *Amigoe*, voor \$ 16000 aan eene Belgische
 staalmaatschappij verkocht.

De olietankboot *Juanita* is bij Tocacas op de rotsen
 geloopt. De *Relief* heeft de boot viot gemaakt, die
 nu dokt in Trinidad.

Bij de stranding bestond de geheele bemanning uit
 Engelschen. De kapitein heeft zijn ontslag gekregen.

In den bovenmond der St. Annabaai is het Italiaan-
 sche stoomschip *Rosario* gestrand, en wel ten Oosten
 van het Riffort doordat de stuurinrichting onklaar
 geraakte.

De *Amigoe* schrijft er het volgende over:
 "Het schip liep met zulk een vaart tegen het beton-
 blok, waarin aan een oud kanon de tuikabels van den
 Marconi-toren vastzitten, dat dit blok beton aan stuk-
 ken sprong. Het schip lag voor de helft van zijn lengte
 op het strand geschoven.

Toch was er nog zooveel plaatsruimte in den haven-
 mond over, dat twee oliebooten konden uitvaren, ook
 de *Julietta*, die met een volle lading ruwe olie vóór de
 haven lag, kwam de haven binnen, en voer later weer
 naar buiten om mede assistentie te verlenen.

Onmiddellijk na de stranding werd de assistentie der
 sleepboot ingeroepen, welke p.m. 30 minuten na het
 ongeval ter plaatse arriveerde.

Inmiddels was men aan boord begonnen het bal-
 lastwater uit de voortanken van het schip te pompen,
 terwijl de tanken van het achtergedeelte, hetwelk in
 diep water lag, gevuld werden, om zodoende het schip
 gelijk een weegschaal te balanceren en zooveel moge-
 lijk vrij van het ondiepe water te maken. Gelukkig
 dat het een tankboot was, daar zulks met een gewoon
 vrachtschip niet zoo gemakkelijk zou zijn gegaan en
 de havenmond dan voor groote schepen wel eens
 eenige dagen versperd had kunnen zijn.

Daar het buitengewoon kalm weer was en er na-
 genoeg geen stroom liep, kon het schip, met assisten-
 tie van de *Samson*, gemakkelijk vlot gebracht wor-
 den. Om half elf liep de *Rosario* binnen. Dit ongeval
 bewijst weer eens dat onze havenmond dringend ver-
 breeding behoeft, daar anders in de naaste toekomst
 het heel gemakkelijk zou kunnen gebeuren, dat door
 stranding van een of ander schip de communicatie
 met de zee en omgekeerd dagen lang gestremd is. Dat
 zulks een aardig schadepostje zou beduiden voor den
 handel in het algemeen, behoeft zeker geen betoog.

MATHEU PIETERS
 Art. Photographie
 PRINSESTRAAT 90 (en face Molenstr.)
 LA HAYE
 Geopend van 9—6 uur
 Zondag en Feestdagen gesloten

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-MIJ
BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a
 DEN HAAG

TELEPHOON
 14427

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit
 brandstoffen, tegen billijken prijs en
 gegarandeerde maat bel dan op 14427.

De Koninkl. Meubeltransport Maatschappij
DE GRUYTER & Co.

gevestigd sedert 1881, is de oudste Meubeltransport-Mij.
 in Nederland en heeft hare kantoren te 's-Gravenhage,
 Amsterdam en Arnhem, waardoor niet alleen de zen-
 dingen tussehen deze plaatsen geheel door eigen per-
 soneel behandeld worden, maar ook de voordeeligste
 tarieven toegepast kunnen worden.

Naast haar uitgebreid wagenpark heeft de Mij. een
 groot aantal auto-meubelwagens, zoodat zij meubeltrans-
 porten enz. op elke gewenschte wijze uitvoeren kan.
 De Mij. behandelt niet alleen meubeltransporten in Ne-
 derland, maar heeft zich sedert de oprichting speciaal
 toegelegd op het verzenden van geheele inboedels zon-
 der overlading, in eigen meubelwagens, naar alle plaat-
 sen in en buiten Europa. Ook gedeelten van inboedels
 enz. worden door hare zorg verpakt en verzonden naar
 alle landen.

De Mij. mocht zich voortdurend verheugen in op-
 drachten van het Koninklijk Huis, waarvoor haar in
 1920 als bewijs van bijzondere tevredenheid het pre-
 dikaat „Koninklijke" werd toegekend. Daarenboven
 mag zij onder hare cliëntèle vrijwel alle Gezantschap-
 pen en aanzienlijke families tellen.

Behalve haar specialiteit „het Meubeltransport" heeft
 de Mij. vele contracten loopen voor het verzenden van
 kunstvoorwerpen, zooals schilderijen, beelden enz.
 over de geheele wereld. De Mij. belast zich tevens met
 het verzenden van tentoonstellingsgoederen, waarvoor
 zij in den loop der jaren belangrijke opdrachten mocht
 ontvangen.

Hare bergplaatsen zijn speciaal gebouwd voor men-
 belbewaring, geheel vochtvrij, uit gewapend beton op-
 getrokken, waarin de inboedels in afzonderlijke vakken
 worden opgeborgen. Herhaaldelijk werden hierin kost-
 bare collecties schilderijen enz. ondergebracht.

Het grootste gedeelte der bagage van repatrieerenden
 en verlofgangers uit Nederlandsch-Indië wordt op hare
 bergplaatsen opgeslagen.

Hare bergplaatsen zijn dagelijks voor belangstellenden
 te bezichtigen.

1ste klas KLEERMAKERIJ voor
DAMES en HEEREN
 OPGERICHT 7 APRIL 1904
VALERIUSSTRAAT 64 BOVEN DE GRUYTER.
 Inrichting voor Reparatiën, Veranderen en Oppersen
 tegen vooraf bepaalde prijzen.
AANBEVELEND:
W. HEIJER, Valeriusstraat 64.

IN DE TORENSTRAAT.

het vroegere steegje, dat thans een breede
 verkeersweg gaat worden, zijn wij bezig,
 een nieuw gebouw te plaatsen.

Dat doen wij niet uit geldbelegging of spe-
 culatie, doch omdat onze werkplaatsen uit-
 breiding behoeften.

Het getal onzer cliënten neemt ondanks de
 malaise gestadig toe, omdat men bij ons
 beter bediend wordt dan bij vele andere
 drukkerijen.

Het door ons vervaardigde drukwerk vol-
 doet aan hogere eischen en daarbij
 hebben ook onze afnemers belang, want
 naar hun drukwerk worden hun zaken
 beoordeeld.

Laat daarom uw drukwerk vervaardigen bij

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

TELEFOON 2353
WAGENINGEN
Utrechtseweg 156, ARNHEM
REPARATIE- en VERHUURINRICHTING
 Electriche Reparatie-inrichting. Levering
 van elk merk Auto, Motor of Rijwiel.
 Stalling, Boxes, Benzine Pomp, Stock
 Goodyear Banden. — Free air station.
J. F. BLOMMESTIJN
 TELEFOON 2353

N.V. Meubelhandel en Taxatiebureau „NABA”

Willem de Zwijgerlaan 52 - DEN HAAG - Telefoon 54497

Net goedkoopste adres voor Complete Meubileeringen

In- en Verkoop van Nieuwe- en 2e-hands Meubelen

Verzendingen door geheel Nederland, Oost- en West-Indië

Beleefd aanbevelend, DE DIRECTIE

VOETLIJDERS

Onze SPECIALE modellen SCHOEISEL

voor zeer gevoelige en afwijkende voeten

en onze groote sortering VOETHULPMIDDELEN kunnen ook U helpen

D. HESS & ZN
Heerenstraat 12 B, Den Haag

Vraagt gratis Brochure.

DROGISTERIJ „HET KRUIDENHUIS”
Fa SCHOFF - BILTHOVEN
(Ass.-Apotheker - Gedipl. Drogiste)
Julianalaan 16, n. h. Postkantoor Telef. 6524
Minerale en Medicinale Wateren en Zouten
Drogerijen - Chemicaliën - Verbandstoffen - Specialite's
FOTO-ARTIKELEN

en dat zulks den naam van de haven in een zeer kwaden reuk zou brengen, zal zeker eveneens iedereen begrijpen.

Het lijkt ons toe, gezien het steeds toenemend scheepvaartverkeer, dat spoedige, ingrijpende maatregelen van Gouvernementswege hier zeer noodig zijn."

Curacaosche Roomsche Katholieke Volksbond.

Gedurende 1924 nam het ledental met 178 nieuwe leden toe en groeide tot 1790, waarvan 692 actieve en 1098 contribueerende leden.

Geen Ondernemersraad voor West-Indië.

Hier en daar, wij meenen ook in de Amigoe, lezen wij daarvan. In deze rubriek hebben wij echter daarvan met opzet niet gesproken, omdat wij — ook al om de namen der bestuursleden — meenden, dat het nieuwe lichaam alleen voor Suriname zou werken. Uit eene bijdrage van Mr. Dr. C. F. Schoch in de West-Indische Gids van April 1925 begrijpen wij, dat onze zienswijze juist is. Wij lezen daar:

„Blijkens de Statuten heeft de vereeniging ten doel de bevordering van de maatschappelijke belangen van de in Suriname werkende ondernemingen en bedrijven.

Men heeft ernstig overwogen of men nu reeds samenwerking zou zoeken met Curacao en den Raad zou noemen Ondernemersraad voor West-Indië. Voorzands is men daartoe nog niet overgegaan, omdat de belangen van Suriname en Curacao op 't oogenblik nog te veel uiteen loopen en Suriname alle belangstelling eischt om uit de malaise te geraken, terwijl het Curacao, dank zij den uitgebreiden arbeid aldaar van de Kon. Petroleum, wat het hoofdeiland betreft, vrij goed gaat."

Wij achten dit besluit juist. Bij een en ander zou waarschijnlijk Curacao niet gebaat en Suriname geschaad zijn.

Geschiedkundige Sprokkelingen. Voorheen en thans.

Besluit van den Raad van Politie op Curacao van 18 Mei 1819:

„Niemand die Ingezeten van dit of de onderhooige Eilanden is, of wel op dit Eiland vaste goederen bezit, zal dit Eiland mogen verlaten, zonder deszelfs vertrek, acht dagen te voren, bij oproeping in de Stad door den Stads Omroeper, aan het publiek te hebben bekend gemaakt.....

.....De Stadsomroeper zal een door hem geteekend afschrift der bekendmaking, aan den persoon die omgeroepen is ter hand stellen en een ander, mede door hem ondertekend, onder de waagpoort aanplaken....."

Zulks „om de Ingezeten en ander zich alhier bevindende personen, onderling in staat te stellen, om wegens hunne wettige vorderingen ten laste van vertrekkende personen, de noodige maatregelen te kunnen nemen."

Uit den Verren Vreemde.

Het standbeeld van Kruger.

„Die Burger" schrijft:

„In ons uitgawe van eergister het ons die oproep van mr. George Brink, burgemeester van Pretoria, in verband met die Kruger-standbeeld openbaar gemaakt. Die geschiedenis van die standbeeld, wat door Anton van Wouw vervaardigd is, is vol wederwaardighede. Reeds voor die Tweede Vryheidsoorlog is die beeldgroep, wat bestaan uit 'n meer as lewensgrote bronsbeeld van president Kruger, vier bronsbeelde van boeretiepes en vier bas-reliefs, wat belangrijke gebeurtenisse in die lewe van Paul Kruger voorstel aan die volk aangebied. Die plan was om die standbeeld op die Kerkplein op te rig en die voetstuk daarvoor was reeds voltooi toe die oorlog uitbreek. In 1906 is die hoog figuur in die Prinsespark, teenoor die Kerkhof opgerig, maar die hoekbeelde het verdwyn, en is eerst 11. jaar weer teruggekome in Pretoria. Na lang besprekings is dit nou besluit om die beeldgroep op te rig aan die hoofdingang van die stad, vlak teenoor die stasiegebou. Die koste om die beeld te verplaaes na die nuwe terrein en daar saam met die newebeelde op te rig word geskat op £7000. Van hierdie bedrag het die Pretoriase Stadsraad reeds £2000 in hande wat o.a. deur die Regering, die Prowinsiale Raad en die Suid-Afrikaanse Vroue-Federasie bijeengebring is. Daar word nou 'n oproep gedoen op die volk om die £5000, wat nog nodig is, byeen te bring.

Van Fabrikant tot Particulier

is het voordeeligt, onbetwist.

Vindt U de prijsopgave van Uw verwerk abno maal hoog, ontbiedt dan eens

PARDON & Co., HUIS-SCHILDERBANKA
Bankastraat 107a - 's-Gravenhage

zij werken zelf.

Ons hoef nouliks te se hoe hartlik ons die oproep onderskryf. Op 10 October a.s. vier ons die Eeu van pres. Kruger se geboorte en dit zal passend was as op die geleentheid die standbeeld onthul kan word. Dit is 'n oproep om hulde te bring aan die nagedenis van 'n groot Afrikaner wat sy spore onmiskenbaar gelaat het op die geskiedenis van die vorige half eeu. Paul Kruger behoort aan die hele volk. Hij is Afrikaner nie sodanig omdat hij in die Kaapland gebore is, die oortrek in Natal meegemaak, op Vrederiksdorp geveg en in Transvaal sy hele lewe gedien het. Hij is Afrikaner veral omdat hy die verpersoonlikheid van die Afrikaner-volk is, met al sy deugde en swakte van sy gebreke. Hij is Afrikaner omdat hij deur werksaamhede in die dae van klein dinge die fondament van ons volksgebou gehelp le het. Hij is Afrikaner omdat hy so 'n vormende invloed op elke van die Afrikaner-volk gehad het.

Dit behoort dus die voorreg te wees van die volk te bring aan die nagedagtenis van die man met yster grif sy naam uitgebeitel het op die tafels van ons volksgeskiedenis. Pretoria was die uitstasie van sy invloed en sy inspirasie, en dit is send dat op Pretoria die uiterlike herinnering staan van hom wie se beeld die verbygaande jare uit die harte van sy volk sal wis nie."

In een uittreksel van het verslag der jaarvergadering van De Nederlandsche Vereeniging te Pretoria lezen wij over hetzelfde onderwerp:

„Melding werd gemaakt van het Kruger-Eeuweden dat op 10 October gehouden zal worden en waarvoor een uitnodiging tot deelneming door de vereeniging werd ontvangen. De voorzitter, de heer W. Klopper, verklaarde, dat deze uitnodiging met blijdschapvaard is om twee redenen. Ten eerste omdat Paul Kruger gerekend mag worden als de grootste Afrikaner en ten tweede omdat de Hollanders hier onder Kruger hun bloeitijd hadden. Op voorstel van dr. J. Groen werd besloten een bijdrage te geven aan een fonds ter bestrijding van de kosten van verplaatsen van het Kruger-standbeeld van het Prinses Christines Park, naar het Stationsplein.

West Australië vraagt werkwiligen.

Bij gelegenheid van een lunch, georganiseerd door de Royal Colonial Inst. te Londen, ter eere van de heer Philip Collier, eerste minister van den West-Australië, wees de voorzitter van het R. Sir Charles Mac Leod op de hooge uitvoercijfers dien staat weer van 1923 op 1924 bereikt. Zij troffen in totaal 12½ miljoen P. St. Van de opbrengst en de graanopbrengst noemde hij de volgende getallen. Maar hij liet daarop volgen dat uitgestrekte gebied gebrek heeft aan bewoners, die mogelijke bronnen, die het bezit, te ontginnen, overbevolkte moederland kan daar plaats vinden zijn werklozen en er voortbrengselen vandaan len, waaraan het behoefte heeft.

De heer Collier herinnerde er aan, dat West-Australië meer dan 1/3 beslaat van het gebied van de geheelen Australischen statenbond, maar 160.000 inwoners heeft om dat land tot zijn waarde te doen komen. Hij is naar Groot-Britannië gegaan om alle emigratie-mogelijkheden te bestudeeren, want moederland heeft momenteel zoowat 1½ miljoen loozen, aan dezen is in de laatste jaren 300.000 toe uitgereikt. Hierin ligt een scheve toestand, door een betere Rijkspolitiek kan worden verbeterd. Het geld is met heel weinig nut uitgegeven, geeneerd heeft het niets en het heeft nog een demoraliserende uitwerking gehad. Ware het besteedt werklozen naar de slecht-bevolkte dominions overbrenge, dan zou het nuttig effect een geheel ander zijn geweest. Australië kan heel gemakkelijk met 70 miljoen ijerige bewoners een behoorlijk staan aanbieden.

Bij dit bericht in de Britsche bladen van 10 Maart, brengen wij nog even in herinnering, dat de Britsche regeering op de door den heer Collier geopperde mogelijkheid wel degelijk bedacht is. Zij heeft reeds een jaar geleden pogingen gedaan om een stroom van landverhuizing op Australië te doen gaan. Maar de toeloop is heel ver beneden de verwachte ting gebleven. De Engelsche arbeider gaat niet naar het verre Australië, wensch zich ook veelal te wijden aan den landbouw-ontginningsarbeid in eenzame streek. Zelfs de sluiting van de Vereenigde Staten van N. Amerika heeft weinig invloed gehad den emigratie-stroom naar het maagdelijke land van het verre Zuid-Oosten te leiden. Waarschijnlijk

Koude in Holland

Bestel Uw Brandstoffen bij de Handelsvennootschap

1/4 C. BOSMAN & Co.

te Den Haag. U bekomt prima kwaliteiten tegen scherp concurreerende prijzen. Vraagt prijscourant bij aankomst in Holland

Kantoor en Magazijnen:

2e Lulofdwarsstraat 14 (Laakhaven)
TELEFOON 16801 en 32570.

Woningbureau P. MAN

Steenhofstraat 5 bij 't Station - Interc. Tel. S. 45
SOESTDIJK

Verstrekt inlichtingen over Buitenplaatsen, Villa's Landhuizen en Bouwterreinen. Zondags gesloten

Vraagt gratis Woningcourant van Vraag en Aanbod van P. MAN voor Soest, Soestdijk, Soestduinen en Omgeving.

UTRECHT.

„DE STAD UTRECHT”

OUDE GRACHT 194 TELEFOON 4198
bij de Gaardbrug, einde Lijnmarkt.

Glas, Porselein en Aardewerk

GRATIS VERPAKKING VOOR INDIË.
GARANTIE VOOR BREUK.

BESCHIKBAAR.

Comestibles- en Delicatessenhandelaar
JACQUES PIJL, Cuisinier

BLOEMENDAAL

Bloemendaalsche Straatweg 28-30 Telef. 2220
Zijlweg 22 OVERVEEN Telefoon 2045

Y. J. VAN BEEK
 NIEUWE MOLSTRAAT 35 DEN HAAG
 WASCH-, STRIJK- EN GLANSINRICHTING
 MET AFDEELING CHEMISCHE WASSCHERIJ
 SPECIALE PRIJZEN VOOR VERLOFGANGERS

reis van den West-Australischen Premier een poging te zien om hierin verandering te brengen en wil R. C. I. hierbij wel medewerking verleenen. Wellicht is 't als een uitvloeisel van deze en dergelijke bemoeiingen te beschouwen, dat de Londen-bladen 9 April de volgende mededeeling bevat die echter op geheel Australië betrekking heeft. Het einde kapitaal beschikbaar te maken voor de ontwikkeling der kolonisatie in Australië, is een overkomst gesloten tusschen den minister van Koloniën de regering van het gemeenebest Australië. Deze ten doel de vestiging binnen de eerstvolgende jaren in Australië van 450.000 gesteunde emigranten van het Vereenigd Koninkrijk, waaronder 100 gezinnen, die elk gemiddeld uit 5 personen bestaan.

De regering van het gemeenebest neemt op zich om te sluiten tot een bedrag van 34 miljoen pond, uit te geven door de staatsregeringen van Australië. Deze leeningen zullen worden aangewend tot ontwikkelingswerken in de landelijke districten. Het is niet noodzakelijk, dat emigranten particulier kapitaal bezitten en faciliteit zal worden verleend tot den tocht naar Australië.

De Britsche regering heeft op zich genomen een bijdrage te betalen aan de regering van het gemeenebest, boven en behalve de kosten der overtocht tot een bedrag van omtrent 130.000 pond voor hoofdsom van 750.000 pond, volgens de overeenkomst door de staatsregering uitgegeven. Elke bijdrage van 130.000 pond zal worden aangewend tot voldoende vestiging van 10.000 gesteunde emigranten binnen een tijdperk van minstens 10 jaren, en de helft der hooven, volgens het ontwerp beschikbaar gesteld, zullen worden gereserveerd voor emigranten uit het Vereenigd Koninkrijk. Deze emigranten zullen onder toezicht der regering worden gehouden en zullen voorschotten kunnen bekomen. Emigranten, die zich niet op het land vestigen, zullen in kleine bedrijven aan het werk worden gesteld. Emigranten, die in Australië gelden voor personen van gelijke bekwaamheid. Speciale regelingen voor de opleiding, de oefening en later de zorg voor gesteunde emigranten zullen worden gesloten.

De regering is bij dit alles, dat er echter ook geen in Noord-Queensland. Men heeft 't daar echter meer tegen de noodnigheid dan tegen de hoedanigheid der binnenstroomenden. Uit Melbourne kwam een bericht, dat Italianen en Grieken in groot aantal teleurgesteld naar hun land zijn teruggekeerd. Het is te hopen dat zij men dus voorzichtig.

Ghandi tegen de revolutie.
 Der revolutionnaire woordvoerders in Britsch-Indië Ghandi in overweging gegeven zich uit het Indië terug te trekken, daar hij de revolutionnaire beweging meer schaadt dan bevordert. In Indië van 12 Maart heeft Ghandi hierop van woord gediend. Hij schreef o.m.:
 „Ik moet 't slagveld niet verlaten zolang als ik mijn plicht voel. Wanneer mijn taak volbracht zal zijn als soldaat geen waarde meer zal hebben, zal ik mij terugtrekken. Tot dien zal ik mijn werk blijven doen. Mijn streven met alle te mijner beschikking zijnde middelen het vergif der revolutionnaire bedrijvigheid te neutraliseren, te neutraliseren.
 „De revolutionnairen aan, zich over de dorre verdelingen om te trachten er zonschijn in de hollen van miljoenen landgenooten te brengen. Hier toe is 't meer overeenkomstig hun roep van de liefde voor hun land tot samenwerking, dan aan te zetten tot niet te lesschen van het bloed van Engelse ambtenaren en soldaten. 't Is edeler den geest te veranderen, dan aanslagen op 't leven te verhoeden. 't Is edeler den geest te veranderen, dan aanslagen op 't leven te verhoeden. 't Is edeler den geest te veranderen, dan aanslagen op 't leven te verhoeden.

Berichten der Afdelingen.
Afdeling Amersfoort.
 „De intern. positie van Ned. Oost-Indië“, door heer A. J. P. Zonneville, Kapitein bij den 1sten bataljon, Zaterdag 4 dezer.
 Het verslag van bovenstaande causerie is, tot mijn verwondering gesloepen, welke fout ik bij dezen herstellen, onder aanbieding van mijn verdere medewerking aan den spreker op dien middag. Waar de spreker hoopte, dat Nederland's regering

DIL Jr., Sumatrastraat 348
 DEN HAAG 10198 b. d. Koninginnegracht

 van alle soorten VERSCH, GEROOKTE en GEBAKKEN VISCHWAREN.
 VERVOLG VAN DE SORTERING VISCH-CONSERVES

Garage en Stal „WITTEBRUG“
 M. TH. VAN 'T SANT
 Badhuisweg 245 Telefoon 50353
 Luxe Auto-Verhuuronderneming, ook per maand
 Rijpaarden per uur f 2.50, per maand f 100.—
 Pension Stalling paarden . . . f 2.75 per dag

„het voorbeeld van Engeland, wat steunverleening betreft, volgen zou“, enz., dient te staan: „spreker hoopte, dat onze theeproducenten het voorbeeld hunner Engelse confraters, wat steunverleening betreft, volgen zouden, waar deze bijv. voor reclame-doelinden een som van f 100.000 in 1924 ter bevordering van theeverbruik in Amerika hadden beschikbaar gesteld.“
 Amersfoort, 11-4-'25. De Secretaris, H. J. DE WIT.

Afdeling Apeldoorn.
WEST-INDISCHE AVOND.

Om 8 uur was de zaal van de Coöp. landb.-handelsvereniging bijna vol, en vijf minuten later overvol, zodat enkele belangstellenden moesten staan. Na een kort woord ter inleiding door onze voorzitter, den Heer L. A. v. d. Berg, begon de Heer J. F. E. Einaar zijn voordracht. Na een algemeen historisch-economisch overzicht van Suriname, waarin de tijdperken van bloei en van kwijnend bestaan tegenover elkaar gesteld werden, kwam spreker uitvoeriger op de slavengeschiedenis in het algemeen, om over te gaan tot een meer bijzondere schildering van de zeden en gewoonten der Aucaners. De lezers van dit blad zullen met de stof wel genoegzaam vertrouwd zijn, zoodat een overzicht achterwege kan blijven. Waar wij wel in het bijzonder op willen wijzen is de buitengewoon sympathieke wijze, waarop spreker zijn onderwerp wist te behandelen. Wij hadden een dertigtal vrijkaartjes aan leerlingen van verschillende scholen uitgereikt, waarvan door twee en twintig gebruik is gemaakt.

Was het begin meer wetenschappelijk, later en bij de lantaarnplaatjes wist spreker smakelijk vele teekeningen bijzonderheden in te lasseten, tot een prettig geheel.

Aan het begin, in de pauze en aan het slot heeft ons medelid, de Heer v. Unen, met een prachtige phonograaf enkele muziekstukken ten beste gegeven. Als wij nog eens een „gezellig“ avond kunnen arrangeren zal hij de Oost en Westers zeker een groot genoegen doen door zijn zeer gewaardeerde medewerking.

In de pauze hebben we nog eenige overgebleven voorwerpen verkocht, die f 21.— opbrachten.

Het was bij 11 uur eer we het wisten, het beste bewijs, dat deze avond met zijn intieme stemming goed geslaagd is.

A.s. Woensdag 8 uur hebben we een lezing met lichtbeelden en demonstratiemateriaal, voor de buurtvereniging „De Goede Woning“, in de zaal van Stempner aan den Arnhemseweg.

Echter, het ledental stijgt nog niet sterk; wie verblijdt ons met eenige nieuwe leden en begunstigers?

De Secretaris, J. C. BAARS.

Afdeling 's-Gravenhage.
HYGIËNE IN TROPISCHE STEDEN.

Voor de afdeling 's-Gravenhage van de Vereniging „Oost en West“ hield Prof. Dr. J. J. van Loghem, hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam en oud-directeur der afdeling Tropische Hygiëne van het Koloniaal Instituut, Woensdagavond, 8 April, in Pulchri Studio, een lezing over: „Hygiëne in tropische steden“, welke druk bezocht was en met talrijke lichtbeelden werd toegelicht.

De heer R. Zuiderhoff, voorzitter der Afdeling, leidde den spreker met een vriendelijk welkomstwoord bij de toehoorders in.

Prof. Dr. van Loghem herinnerde er aan, dat ook in Nederlandsch-Indië de stedelijke vraagstukken de moeilijkste hygiënische problemen bieden. Met een paar cijfers werd dit verduidelijkt. Drukt men den gezondheidstoestand uit door een cijfer; het sterfte-cijfer, d.i. het aantal sterfgevallen in één jaar per 1000 levende inwoners, dan vindt men voor steden als Batavia, Semarang, Soerabaya, cijfers, die vier-, vijfmaal zoo hoog zijn als vergelijkbare Nederlandsche cijfers. Geheel nauwkeurig zijn die Indische cijfers niet, doch door schattingen en steekproeven en door de steeds zich verrijnende administratie der plaatselijke gezondheidsdiensten heeft men er voldoende houvast aan.

Deze hooge stedelijke cijfers toonen aan, dat de gezondheidstoestand in de steden veel ongunstiger is dan in het binnenland. Een sterftecijfer van 40 per duizend betekent uitsterven (zonder immigratie), terwijl de Ned.-Indische bevolking in haar geheel genomen, zonder twijfel toeneemt. Het contrast tusschen stad en land vindt men ook in Europa. De Nederlandsche

BESCHIKBAAR.

Kristal, Porselein, Luxe Artikelen
W. KONIG
 Prinsestr. 92 naast de Fotogr. - Tel. 14779
 Valeriusstr. hoek Dunklerstr. - Tel. 33459
 Tafel-, Ontbijt- en Theeserviezen

VERLOFGANGERS!
 Wanneer U zich in Den Haag vestigt, laat dan al uw Wasch- en Striikgoed behandelen bij de
Stoomwasscherij DE KRUYFF,
 NOORDERBEEKSTRAAT 82 — TELEF. 36207
 Voor het niet wegraken van goed wordt ingestaan.

ZUID-HOLLANDSCHE BRANDSTOFFENHANDEL
 Firma J. KUIJER
 Levering van uitsluitend prima Brandstoffen
 Regentesselaan 276 Den Haag
 Telefoon 35659

RADIO
J. HERLAAR
 van Tuylstraat 14 bij de Renbaanstraat SCHEVENINGEN
ALLES op het gebied van RADIO
 Eigengebouwde 3- en 4-lamps Toestellen, geheel compleet, respectievelijk f 100.— en f 125.—
GROOTE VOORRAAD ONDERDEELLEN

Dr. LAHMANN'S SANATORIUM
 Weisser Hirsch DRESDEN
 Chef-arts: Prof. Dr. L. R. GROTE
Physikalisch Diätetische Heilweise
 (Natuurgeneeswijze naar diet)
 Psychotherapie - Inhalatorium - Insulin-behandeling
 Vrouwenklinik (bevallingen) - Kuur tegen vermagering en vetzucht.
 Behandeling naar de nieuwste wetenschappelijke methoden. - Uitgezonderd zijn tuberculose en zielsziekten.
 Volledige geneeskundige behandeling met normale toepassingen, als massage, alle soort baden, enz., benevens voeding 15 Mark per dag
 Kamer vanaf 2
 HET GEHEELE JAAR GEOPEND. PROSPECTUS GRATIS

„DE LANDBOUWER“
 79 Copernicuslaan 79 Tel. 31676
 DEN HAAG
 UW ADRES voor 1ste kwaliteit Roomboter, Kaas en fijne Vleeschwaren.
 Geregelde aanvoer verse Geldersche Eieren.
 Thuisbezorging zonder prijsverhooging. **Geén Filialen.**

Abonnement op Kleding naar Maat

f 12.50 per maand

f 15.00 per maand

Prospectus op aanvraag

C. H. ERNENS, DEN HAAG
KLEERMAKER
Valeriusstraat hoek Danckertstr. Telef. 34836

BURGERS' FOTOHANDEL

STEENSTRAAT 84 .'. ARNHEM.

EN GROS EN DETAIL
Tropencamera's, 9 x 12, dubbelbodern uittrek, voor platen en filmpacks, hoogfijn gepolijst, zwaar koper beslag, geel leder balg, koperen chassis in étui, dubbel anastigmat, f: 4.5 in compur ad f 85.- per stuk.

Prima metalen Tropencamera's, 9 x 12, dubbel bodern uittrek, voor platen en filmpacks, dubbel anastigmat, f: 5.4 met 3 chassis in étui ad f 45.- per stuk.

Metalen Tropencamera's, 9 x 12, tandradinstelling E. R. applanat f: 7.2 ad f 17.50 per stuk.

Prima Klappcamera's, 9 x 12, met 2 chassis, applanat f: 8 ad f 9.75 per stuk.

Filmpack Chassis, 9 x 12, ad f 1.60 per stuk.
Cassetten, 9 x 12, ad 55 cts. per stuk.

Automatische Ontspanner voor moment ad f 3.25 p. st.
Automatische Ontspanner voor tijd en moment f 6.- p. st.

Metaal Statieven, 4-deelig, f 3.50 per stuk, 5-deelig f 4.50 per stuk, 7-deelig f 5.75 per stuk. alle prima koper.

Ledertassen, 9 x 12, krokodilpersing, fluweel gevoerd, ad f 5.25 per stuk.

Verder AGFA Filmpaks en Rollfilms, etc.
Conditie: 1/2 bij bestelling, 1/2 onder rembours.
Verpakking 3 pCt. der factuurwaarde.
Bij Engrosafname reductie.

Fa v. ASMA VAN DONGEN

Lood-, Zink- en Sanitaire Werken

Toonkamer

Edisonstraat 142 Tel. 33314

Glans-, Wasch- en Strijkijnerichting

Boschlaan 45. Bloemendaal.

Ondergeteekende beveelt zich beleefd aan me onderstaande prijzen:

Gekleurde overhemden	30 ct.
Witte overhemden	35 & 40 "
Fronts	14 "
Manchetten (per paar)	15 "
Boorden	10 & 11 "
enz., enz.	

C. GERRITSEN.

Alle goederen zijn tegen brandschade verzekerd.

Vraagt Uwen leverancier

LEVENS MIDDELEN

VAN

J. A. STAM

AMSTERDAM (Holland).

Speciaal in Vries- en Koelkamer-Artikelen.

Export naar Oost- en West-Indië.

COMESTIBLES KOLONIALE WAREN
JAN NOOIJEN

Stephensonstraat 48 Telefoon 32774

Alvorens men zich voorziet van een leverancier, verzuime niet een uitgebreide prijscurant mijner zaak aan te vragen.

Indische Ingrediënten Delicatessen

grooten steden vertoonen pas sinds de laatste decennien lager sterfte-cijfers dan het platteland.

Spreker gaat nu na, waarom de steden hygiënisch achter zijn bij het land. Dit vindt zijn oorzaak in het feit, dat de groote centra in landelijke gebieden aanvankelijk een landelijk karakter behouden: landelijke gewoonten in centra toegepast leiden onherroepelijk tot hygiënische misstanden. Men denke zich slechts een kampong in een welvarende landbouwsreek op ruime erven groepen uit het overvloedige materiaal, ruim gebouwde woningen, ruim en goed voedsel; wellicht in de nabijheid een bron met goed drinkwater, een riviertje tot hygiënische verwijdering der afvalstoffen, en weinig contact met andere streken, dus geringe kans op invoer van epidemische ziekten. En nu als tegenstelling de zich ontwikkelende stad: zeer kleine woningen, samengepakt langs nauwe straatjes en slootjes; het drinkwater wordt verkregen uit vervuilde putten op de nauwe erven; de afvalstoffen vervuilen sloot en grondwater; zelf verbouwd voedsel ontbreekt en met de onzekerheid van bestaan dreigt pauperisme. Zoo ontwikkelen zich tuberculose, lepra, besmettelijke darmziekten, mijn-wormziekte, beri-beri. Vaak voegt zich daar nog bij de malaria, door de muggen der zoutwater-moerassen en de pokken door onvoldoende vaccinatie.

Dit gedeelte van zijn voordracht lichte spreker toe met lichtbeelden, welke tevens aantoonde, dat de verstedesching der tropische centra reeds een goed eind vordert: drinkwatervoorziening, rioleering, gemeentelijke kampongbouw, geneeskundige voorziening, geneeskundige voorzicht enz. zijn ook in Nederlandsch-Indische centra aan de orde van den dag.

In het tweede gedeelte van zijn voordracht behandelde Professor van Loghem nog twee bijzondere vraagstukken: de malaria-bestrijding in steden, die bijzonder gericht moet zijn op het opruimen van de broedplaatsen der anopheles muggen en de stedelijke woning van den Europeaan en den gegoeden inlander.

Ook tien aanzien van dit laatste punt erkent men, dat men niet zonder meer het landhuis in de stad kan plaatsen; de grond in de stad is te duur voor ruime erven, wijf uiteen plaatsen van hoofdgebouw en bijgebouwen. Maar deze erkenning gaat helaas veelal gepaard met een volkomen misvatting van de voorwaarden waaraan een tropisch huis moet voldoen om behagelijk te zijn. Overal ziet men huisjes en huizen van Europeesch karakter verschijnen met vestibuletjes, gangetje, voor- achter- en zijkamertjes. Deze huizen zijn vaak onnodig warm, omdat zij onvoldoend beschermd zijn tegen de zon, en de daken niet voldoende ventilatie bieden; maar vooral ook, omdat zij geen gelegenheid bieden tot massale ventilatie, de luchtbeweging, die de mensch in Indië voor zijn warmteregeling behoeft.

Voor architecten, die zich met den bouw van goede stadswoningen in de tropen willen bezig houden, is er een ruim arbeidsveld.

Ten slotte zei spreker dat, waar de hygiënische problemen in de steden groter en moeilijker zijn dan op het land, er ook in ander tempo moet worden gewerkt. Decentralisatie is dan ook onvermijdelijk en met groote belangstelling moet men het werk van de plaatselijke gezondheidsdiensten volgen. *God made the country, men made the town*, kan den mensch ook tot eer strekken.

De Secretaris,
J. C. BAUDOIN.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur.

Uitnoodiging tot bijwoning der Hoofdbestuursvergadering op Zaterdag 18 April e.k., des nam. ten 2 ure, in het gebouw Heulstraat 17, alhier.

Punten van behandeling.

1. Opening.
2. Notulen (zie K.W. 20 Nov. '24, No. 47).
3. Jaarverslag, rekening en verantwoording 1924 en begroting 1925. (Zie K. W. van 26 Maart en 2 April '25, Nos. 13 en 14).
4. Voordracht Algem. Vergadering vacatures H.B. (aan de beurt van aftreden zijn de H.H. Van Peski en Marcella).
5. Propaganda.
6. Agenda Algem. Vergadering en vaststelling datum.
7. Wat verder ter tafel zal worden gebracht.
8. Sluiting.

Den Haag, 28 Maart 1925.

De Secretaris,
VAN DER BRUGH.

BESCHIKBAAR.

F. C. DE BRUIJN

Danckertstraat 43 Telef. 34088

Comestibles, Vleeschwaren
Koloniale Waren
Indische Ingrediënten
Bezorging door de geheele stad

Van het Informatie-Bureau:

MET VERLOF UIT INDIE AANGEKOMEN
AMBTENAREN.

- V. E. C. van Bergen, Gouvernements vecaris te B...
- zorg, 's-Hertogenbosch, Vughteweg 22.
- E. A. R. Schultz van Vlissingen, wnd. referendaris...
- het Hoofdkantoor van het Boschwezen, Schevenin...
- gen, p/a. Mej. v. Weerde, Pr. Willemstraat 24.

Mutaties van 8 tot 15 April.

Nieuwe Leden:

- Ir. S. de Jonge Mulock Houwer, Haarlem, Prima...
- straat 9. f 5.
- E. Ph. W. Nahar, Directeur Plantage „Vriendsch...
- Paramaribo. f 5.
- W. van West, Administrateur s. f. „Djatibarang”...
- gal. f 12.
- J. A. Wijnaendts, Wd. Administrateur s. f. „Djati...
- te Djatiwangi (res. Cheribon). f 12.
- P. E. Staverman, Agent Koloniale Bank te Soerab...
- f 10.
- F. C. Frumau, Directeur Gemeente-Werken te So...
- baia. f 6.

Nieuwe begunstigers:

- De Heer en Mevrouw J. Th. Wilmink, Apeldoorn, Heutszlaan 7. f 2.
- De Heer en Mevrouw J. L. Bekooy, Apeldoorn, Mauritslaan 16. f 2.
- Mejuffrouw W. Jullien, Apeldoorn, Nieuwendijk 18.

Afschrijven:

- J. J. Verwijnen, Gep. Kap.-Intendant O. I. L., Hant...
- Huize „Rustoord”. (Overleden).
- G. J. Welsz, onderwijzer Mulo, Tondano. (Overleden).
- M. Ypelaar, Gep. Hoofdingenieur Waterstaat, Haag, Verhulststraat 8.

Adresveranderingen.

- J. Eigenhuis, Gep. Hoofdonderwijzer, van: Den Haag van Boetzelaerlaan 181 naar: Apeldoorn, Van...
- laan 22. f 5.
- J. F. H. Gijsberts, Gep. Hoofdonderwijzer, van: P...
- tan naar: Den Haag, Schenkade 307. f 5.
- J. E. Vincent, van: Den Haag, Sweelinckstraat 62 naar: Wassenaar, Wassenaarsche Slag 1.
- C. H. Hoedt, oud-Kapitein O. I. L., Den Haag, van Swietenstraat 81 naar: Conradkade 52.
- Mr. S. Cohen, van: Rome, Hotel Bologna, naar: Nieuw...
- Poste Restante.
- K. Zeeman, Directeur Rijkskweekschool, Hilversum, van: Sterrelaan 1 naar: 't Hoogt 8.
- D. J. van Gelder, Penningmeester „Spoorbond” Den Haag, Plein 1 naar: Bandoeng.
- J. L. W. Grootenboer, Ambt. In- en Uitvoerrecht...
- van: Den Haag, Obrechtstraat 300 naar: W...
- den, Hoofdbureau In- en Uitvoerrecht.
- J. E. Edie, Resident van Banka, van: Singkawang naar: Pangkal-Pinang.
- F. J. P. Sachse, Generaal-Majoor, van: Semarang naar: Magelang.
- E. Tacoma, Controleur B. B. van: Ternate naar: tenzorg p/a. familie Kiveron.
- J. P. Linck, 1ste Luit. Inf. naar: Padang.
- D. C. Prins, Pred. en Zendingleeraar, Sociaal naar: van Deventerlaan 57.
- Ph. C. A. J. Quanjer, onderwijzer Inl. kweekschool naar Makassar.
- Raden Ismail, Inl. Off. v. Justitie naar: Ngandjoek.
- V. L. A. Razoux Schultz, Ingenieur W. en E. Buitenzorg.
- F. W. Stammeshaus, Gezaghebber B. B. naar: (Atjeh).

DEN LEDEN wordt beleefd doch dringend verzocht spoedigste mededeeling te doen: in Nederland aan Heer Administrateur der Vereeniging, Heulstraat 17, Haag; in Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, Heer Mr. K. FAUSER, Soemenez (Madoera).

A. L. KLAASSEN

Dames en Heeren Kleermaker
THOMSONLAAN 9 DEN HAAG TEL. 35234

Speciaal

Engelsche Stoffen

NET ZUID - DEN HAAG
 Groenmarkt 37 Telefoon 12514

SALON ORKEST onder leiding van
Mr. CHARLES NOWAK
 Plaatsverv. v. HANS SCHULTZER

Concert van 8.30 tot 12 uur

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafrâchissements

NOORDEINDE 44 DEN HAAG

G. J. R. VAN DER GAAG & ZOON
 GROENMARKT 27
 TELEPHOON No. 12512

DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

Vereeniging „OOST en WEST”.
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

INFORMATIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongeren uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekkende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen onder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

TOEGANG VOOR INDISCHE STUDENTEN. Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752. Dit „Tehuis” biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland verwezen, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.

TOEGANG VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan”, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

INFORMATIE-ZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actuele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.

INDISCHE REISVEREENIGING. Samenwerking ten einde aan hen die uit Nederland naar Indië wenschen te gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.

Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17 en de Firma **PIET NIJHOFF**, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
 - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Serie I. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch tooneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De theecultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandse dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.	Serie II. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch tooneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De theecultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandse dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Serie III.

No. 5. Nederlanders in Indië.

No. 6. Het Nederlandsch-Indisch Volkseredietwezen.

No. 7. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.

No. 8. De Slavernij in Oost-Indië.

Bestel verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Verstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

Afdeling 'S-GRAVENHAGE.

Secretariaat-Penningmeesterschap der Afd. 's-Gravenhage is gevestigd Heulstraat 17 (zetel Hoofdbestuur)

F. V. D. POORTEN
 KRUIDKUNDIGE

Indische geneeskrachtige Kruiden, Phar.
 artikelen 50 pCt. goedkooper dan genoteerde
 Spreekuur 9—1 en Zaterdag 1—2.

WASSCHERIJ „REINGOED”

Met speciale Afd. voor de behandeling van Fijn Goed

ANNA VAN BUERENSTRAAT 155-157
 DEN HAAG - TEL. 71568

Voor uiterst zorgvuldige behandeling van Uw Wasch wordt ingestaan. Behandeling van alle wollen en flanellen goederen systeem Jaeger.

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT

KRISTAL - PORSELEIN

VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND” TE GOUDA

MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
 Suezkade 122b DEN HAAG Tel. 33472

Kroepoek Oedang
 No. 1
 Allerfijnste kwaliteit
 Per origineel pondpak f 1.95
 Per ons 42 cent.

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELEN,
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.

BALARTIKELEN.

Drogisterij FA. DE BOER
 G. KEHLENBRINK, Drogist - Apoth.-Ass.
 Paulus Buysstr. 9 - DEN HAAG - Telefoon 51893

Drogerijen - Chemicaliën
 Verbandstoffen. - Verplegings-Artikelen
 Binnen- en Buitenlandsche Spécialité's
 Minerale- en Medicinale Wateren

TOILET-ARTIKELEN
 Medicinale- en Toilet-Zeepen in diverse soorten

SCHOONMAAKARTIKELEN BORSTELWERK ETC.

WANNEER GIJ

Dames- of Heeren-Kleding wilt laten
 Oppersen, Repareeren, Keeren, Moder-
 niseeren, Vermaken, opnieuw Voeren,
 onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij
 maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM”
 Anna Paulownastraat 30a, Tel. 34947
 DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

BATIK EN VOGUE.

Lessen door geheel Nederland. Demonstraties voor Ver-
 eenigingen en Clubjes op aanvraag gratis.
 Alle benodigdheden voor Batik.
 Het Batikken van een écharpe onder onze leiding
 duurt pl.m. 4 uur en kost aan was en verpl.m. 70 ct.
 Ons groote succes danken wij aan onze eenvoudige,
 doeltreffende en weinig kostbare methodes.

Vraagt in-lichtingen: **Firma VAN CAPELLE Jr, Deventer.**

Wereldmerk

L. C. JACOBI voorheen J. F. CUIJPERS
 's-GRAVENHAGE - SOERABAYA
 Regentesselaan 123 bij Regentesseplein Tel. 31403

Wendt U voor
**Huur en Huurkoop, Inruilen, Repareeren,
 Stemmen en Transporteeren**
 tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het meest
 bekende adres.

GROOTSTE voorraad, BESTE merken.
SPECIAL ADRES VOOR TROPEN-PIANO's
 UITSLUITEND ORIGINEELE MERKEN.

**“ EEN KLANK GAAT OVER
 HEEL NEDERLAND DAT ”**

PEEK & CLOPPENBURG
*Het zohedst en betrouwbaarst
 adres is.*

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: Wm. Ruys & Zonen - ROTTERDAM

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST
 van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
 aansluiting naar alle havens in den IND-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
 van draadlooze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Geregelde mail-, passagiers en-
 vrachtgoederendienst.

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen
 Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en
 Australië

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de
 Directiën te Amsterdam en te Batavia.

JAN MESKER & C.
 PRINS HENDRIKSTR. 46-48
 TELEFOON 30983

Ameublementen en betimmeringen
 in moderne en antieke stijlen.
 Grootte sortering in Vitrage,
 Tulle en Allovers, zoowel van
 't stuk als afgepast. Stoffen
 voor Overgordijnen in nieuwe
 dessins en kleuren.
 Billijke prijzen. - Billijke prijzen.

A. SCHRÖDER & C.
 GROENMARKT 25, 26,
 'S-GRAVENHAGE

Groote keuze:

Allover, Fancy- en Filet

Neteldoek, Batist en Voile
 (met- en zonder feston)

Tulle, Etamine en Filet Stof

VERLOFGANGER

wanneer U zich in Den Haag
 vraagt dan eens prijsopgaaf voor
Electricische Artikelen aan bij:

K. C. CREMER Aert v. d. Goesstraat 10 Den Haag
 Telefoon 54325

VERKOOPHUIS
Groot Hertoginnelaan 101

SPECIAL VOOR INDISCHE FAMILIES
 INGERICHT

Bestaat ruim 25 jaar
 DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

BIJ VESTIGING

te 's-GRAVENHAGE uit Oost- en West-Indië
 het vertrouwdste adres voor RUND-, KALF-
 VARKENSVLEESCH bij

G. J. VAN 'T RIE
 KRANENBURGWEG 91, TELEF. 501

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer
 getast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messerph
 onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen

Het Ideaal voor de Tropen
FONDERIE'S STAALWARENHANDEL
 Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag
 Alle Staalwaren in de grootste sortering verk